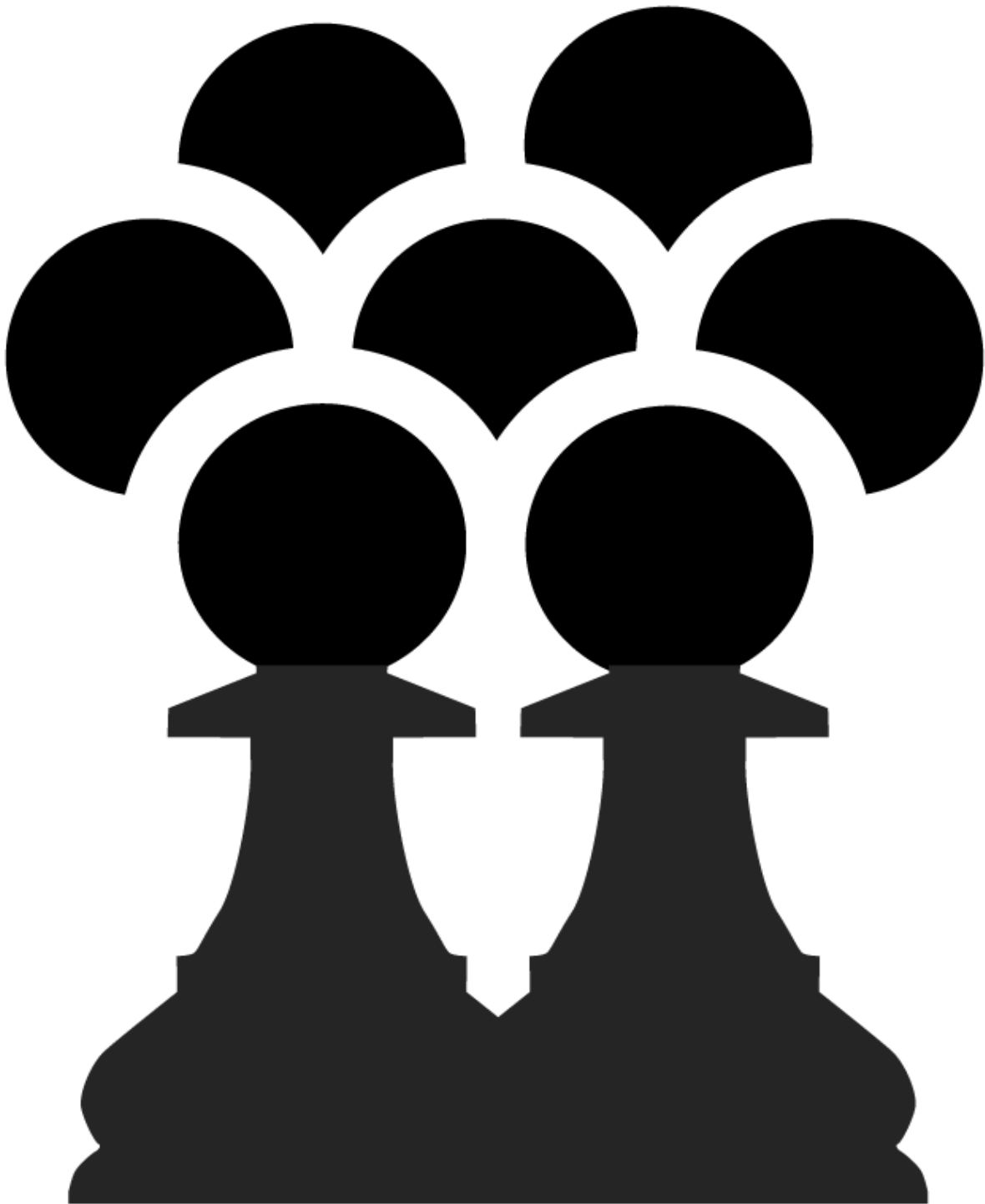

de Promoot

Clubblad van Schaakvereniging **Promotie Zoetermeer**

jaargang **67** | nummer **3** | maart 2019

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **67** | nummer **3** | maart **2019**

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Wooncentrum Gondelkade, Gondelkade 33, Zoetermeer
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 149,- / junioren (t/m 20 jr): € 71,50 / studenten: € 70,- /
 leskosten € 22,50 / alleen extern: € 70,00
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: 2405362 (NL79 INGB 0002 4053 62), t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: P. Briggeman, G. Eggink, J. Meijer, M. Nepveu, G. Swart, J. Veldhuizen

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	D. Th. Brinkman (Dirk)	v.Boisotring 97 2722 AB Zoetermeer	(079) 342 20 05 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	H. Minnema (Hans)	Esmoreitschouw 41 2726 KJ Zoetermeer	(06) 24 13 20 30 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Linie 4 2652 HB Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35, (06) 22 41 94 68 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter jeugdcommissie	D.J.F. van Nies (Dingeman)	Rhonestroom 22 2721 CC Zoetermeer	(079) 341 84 32 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29 h.j.alberts@hetnet.nl
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35 vries809@gmail.com
webmaster svpromotie.nl	R.R. Matai (Rudi)	Sicilië 1 2721 HN Zoetermeer	(079) 888 59 52 wmprom@hotmail.nl
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl

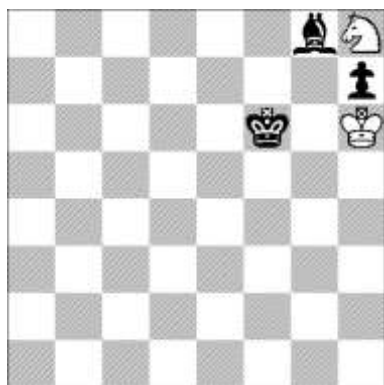
→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Intro: Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Intro: Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	2
Intern: Stand na de 24 ^e ronde (12 maart)	<i>Maarten Wichhart</i>	3
Intern: Interne competitie en de jaarvergadering	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Extern: Alle uitslagen t/m maart	<i>Rob de Vries</i>	5
Partij: Verrassing	<i>Manuel Nepveu</i>	6
Partij: De ban gebroken	<i>Jan Willem Duijzer</i>	7
Tata: Groepsreis	<i>Ben Ahlers</i>	8
Theorie: "Ik speel het Koningsgambiet"	<i>Jan Willem Duijzer</i>	13
Partijen: Niet in vorm, wel winnen voor het team...	<i>Rudi Matai</i>	17
Varia: Bauhaus in Museum Boijmans in Rotterdam	<i>Henk Alberts</i>	20
Zetten van Van Zetten: De old-skool derby in 079	<i>Maarten van Zetten</i>	21
Extra: Aanvulling op het verslag van Maarten	<i>Rachid Schrik</i>	22
Theorie: Wat Jan Kalkwijk en ik al wisten	<i>Bernard Bannink</i>	23
Varia: Chessmen van Erwin Olaf in Haags Fotomuseum	<i>Henk Alberts</i>	24
Opgaven: Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	25
Partijen: Ondertussen in Bolivia	<i>Hans Meijer</i>	26
Puzzel: Kerstpuzzel 2018: oplossing + uitslag	<i>Jan Blankespoor</i>	29
Partijen: Vleugelspits-syndroom	<i>Maurice Hettfleisch</i>	30
Partij: Toto	<i>John Tan</i>	32
Varia: Is de functie algemeen adjunct niet meer vacant?	<i>Chris Schoon</i>	33
Oude doos: Geluidsoverlast	<i>Max Toxopeus</i>	35
Varia: Nederlands kampioen in de politiek	<i>Henk Alberts</i>	37
Theorie: Pioneindspel & verre oppositie	<i>Rachid Schrik</i>	38
Opgaven: Oplossingen problemen	<i>redactie</i>	41
Agenda: Alle evenementen t/m zomer 2019	<i>bestuur</i>	42

3 maal "kort maar krachtig"

[A] zwart aan zet ●
remise

[B] wit aan zet ○
wint

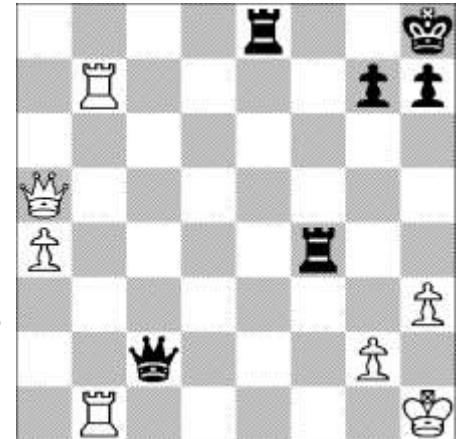
[C] zwart aan zet ●
wint

oplossingen: → blz. 41

intro	Redactioneel		Henk Alberts Rob de Vries
--------------	---------------------	--	--

We hebben net de ALV achter de rug (die ging vooral over onze schaaktijd (10, 20 of 30 seconden) en we krijgen er toch een adjunct bij (want wanneer sloeg het bestuur de goed onderbouwde voorstellen van de materiaalcommissaris in de wind? - zie **blz. 33**). Maar het gaat toch allemaal over de schaakwereld en niet over de rest van de wereld (behalve misschien **blz. 37** over van Wely). Hoe anders was dit een dag later waar ik (HA) als wedstrijdleader in een HSB-wedstrijd ineens moest functioneren in een heus stembureau, met rondvliegend glaswerk en een voorzitter van het stembureau die hardop ging oreren dat hij wel eens een boek (zeker geen schaakboek) had gelezen. Bij ons dus gewoon 40 pagina's clubblad; de schaakclub en niet de rest van de wereld. Bij ons dus gewoon een schaakstelling in het redactioneel. Want af en toe laat de ene redacteur zijn partijen zien aan de andere. Deze laatste schaakt veel minder, maar heeft wel een veel hogere Elo, en heeft derhalve "wel eens" zinnige opmerkingen over de getoonde fragmenten. In het diagram ziet U de stelling na **33. ... Dxc2**, uit de partij RdV-L.van Reede (DSC 6 - Promotie H4, bord 8). Wit dacht de partij te beslissen met de zet **34. Dg5** (dreigt zowel Dxc7# als Dxf4), maar daartegen vond zwart de volgende oplossing: **34. ... Tf7**; het ging verder met **35. Txf7 Dxb1+**, **36. Kh2**, en werd uiteindelijk remise op zet 62. Ziet U wat die andere redacteur zag? Wat had wit kunnen (moeten) spelen in plaats van 34. Dg5? Antwoord: → **blz. 41**.

Veel schaak- en leesplezier gewenst.

intro		Van de voorzitter	Jaap van den Berg
--------------	---	--------------------------	------------------------------------

"Maar je hebt toch alleen iets aan een oor als je er scherp mee kunt horen? Geldt hetzelfde niet ook voor het oog? Geldt hetzelfde overigens ook niet voor verschijnselen als het kaart- of schaakspel? Wat heb je aan een kaartspel als schoppenvrouw, hartenaas, klavervier, ruitenzeven ontbreken? Daarmee kun je niet klaverjassen, bridgen of pandoeren. Toch is het kaartspel niet kant en klaar uit de hemel komen vallen. Wat heb je aan een schaakspel waaraan de lopers ontbreken? Daarmee kun je de zusjes Polgar niet verslaan. Toch is ook het schaakspel niet in de vorm zoals wij die nu kennen aan ons overgeleverd. Ook kaart- en schaakspel zijn geleidelijk ontwikkeld."

[Maarten 't Hart, Een dasspeld uit Toela, blz. 148/149]

Met dit citaat opende ik op 19 maart de jaarvergadering. Waar de laatste jaren de vergaderingen zich kenmerkten door een behoefte bij de leden om vooral niet teveel te veranderen stonden nu voorstellen vanuit de leden op de agenda om vooral het speeltempo aan te passen. Dat leverde een levendige discussie op tussen de leden. Het voelde goed om te merken dat iedereen vanuit een positieve houding naar elkaar luisterde en op elkaar reageerde. Uiteindelijk slaagden de initiatiefnemers er niet in een meerderheid achter hun voorstellen te krijgen. Maar ik verwacht niet dat dit het laatste gesprek hierover is geweest. Wel vond onze wedstrijdleader intern voldoende steun voor een beperking van het aantal vrijstellingen per periode na het spelen van een externe wedstrijd. Dat liet zien dat we onze interne competitie belangrijk vinden. Dat merken we vrijwel iedere week waar we in twee goed gevulde groepen elkaar bestrijden. Fijn dat dit seizoen de jonge talenten Dylan Achutan en Johan Heskes (beiden ook extern succesvol) meedoen. Kortom, Promotie staat niet stil en blijft in ontwikkeling.

□

intern	Stand na de 24^e ronde (periode 3, ronde 1, 12 maart 2019)	Maarten Wichhart
---------------	--	-------------------------

groep 1				
pos.	speler	punten	Elo	TPR
1	A. Werksma	318	2204	2272
2	A. de Waal	315	2151	2265
3	H. Noordhoek	270	1985	2118
4	B. Bannink	255	2219	2064
5	M. Kanbier	249	1855	2088
6	R. Schrik	249	2125	2060
7	M. Wichhart	236	1954	1989
8	J.W. Duijzer	231	2031	2028
9	J. Baas	231	2028	1929
10	L. Smaal	228	1884	1962
11	R. Minnema	228	1776	1826
12	S. de Swart	228	1973	1856
13	S. de Jong	222	1747	1854
14	P. van der Werve	219	1987	1969
15	H. Ouwens	219	1911	1848
16	B. Albertus (j)	216	1814	1887
17	J. Bosman	213	1858	1974
18	J. Koster	212	1881	1901
19	J. Mostert	210	1954	2002
20	B. Ahlers	210	2066	1937
21	J. Blankespoor	194	1940	1816
22	H. Kuipers	193	1696	1849
23	D. Achuthan	186	1783	1808
24	N. Peerdeman	184	1944	1848
25	M. Hettfleisch	178	1751	1793

groep 2				
pos.	speler	punten	Elo	TPR
1	M. Nepveu	219	1964	1938
2	J. Tan	203	1823	1815
3	S. Kooiman	191	1745	1792
4	J. Sibbing	183	1877	1650
5	H. Boerkamp	174	1838	1771
6	H. Minnema	172	1691	1749
7	J. van den Berg	164	1750	1771
8	B. van de Graaf	160	1724	1697
9	E. Guijt	158	1718	1751
10	J. Veldhuizen	154	1644	1636
11	G. Eggink	154	1862	1748
12	D. van Nies	152	1613	1598
13	J. Heskes	142	1629	1776
14	D. Brinkman	142	1549	1587
15	C. Schoon	140	1387	1426
16	G. Toxopeus	134	1612	1587
17	P. Hijma	134	1459	1430
18	R. Matai	132	1669	1570
19	F. Martens	128	1585	1607
20	F. van den Berg	122	--	1509
21	F. Varenkamp	120	1445	1456
22	R. de Vries	114	1398	1330
23	N. Vukadin	112	--	1436
24	A. van Etten	112	1508	1431
25	K. Maliepaard	96	1580	--
26	H. Bragonje	84	1349	1313
27	J. de Roo	72	1343	1261

→ NB: De stand is gesorteerd op **totaal aantal punten** (periodes 1 + 2 + eerste ronde van periode 3)

Simultaan Robby Kevlishvili !!

Robby heeft zich bereid verklaard om "ergens in de zomer" een simultaan te geven op een clubavond.
De exacte datum moet nog worden vastgesteld; wij houden U op de hoogte!

intern	Interne competitie en de jaarvergadering	Maarten Wichhart
---------------	---	-----------------------------

De derde periode van de interne competitie is alweer gestart. Dat betekent dat de beslissingen binnenkort gaan vallen. In het decembernummer schreef ik dat het verschil tussen de nummers 1 en 10 van de ranglijst slechts 33 punten is. De koplopers van dat moment, Arie Werksma en Ton de Waal, hebben dit begrepen en er een schepje bovenop gedaan. Ze staan nog steeds bovenaan en onderling geven ze elkaar geen duimbreed toe. Het verschil is slechts 3 punten.

Henk Noordhoek probeert nog verwoed bij het leidende duo aan te haken en dat lukt aardig, mede dankzij een mooie overwinning op Arie in ronde 23. De rest staat inmiddels al op een ogenschijnlijk onoverbrugbare achterstand. Het verschil met de nummer 10 is al opgelopen tot maar liefst 90 punten!!

Afgelopen dinsdag was het ook weer tijd voor de Algemene Ledenvergadering. De voorbije jaren was hier vrij weinig te beleven. De jaarstukken werden een voor een routinematig doorlopen en goed-gekeurd door de aanwezige leden. Vurige discussies waren er niet. Veranderingen, daar houden we blijkbaar niet zo van. Hoogtepunt was zoals elk jaar de toelichting van de materiaalcommissaris, waarin hij zijn gedachten over het functioneren van het bestuur op geheel eigen wijze onder de aandacht brengt.

Dit jaar was het anders. Een aantal leden, onder aanvoering van de welbekende MN, vonden het huidige speeltempo niet goed. Een increment van 10 seconden is te weinig, vonden ze. Daardoor worden de partijen in de tijdnoodfase regelmatig verkloot. Nee, er zouden zeker minder partijen door het toilet gespoeld hoeven te worden als het increment verlengd wordt naar 30 seconden. Een week voor de vergadering werd alles nog interessanter. Binnen de HSB worden voorstellen gedaan om het speeltempo niet te verlengen, maar juist in te korten.

De discussie ontbrandde hevig. De zaal werd verdeeld in verschillende kampen. Aan de ene kant van het spectrum de heren “op leeftijd”. Dat waren de initiatiefnemers met hun gevolg. Aan de andere kant hadden we de koningsgamblieters. Deze opening kan blijkbaar niet gespeeld worden als de initiële bedenktijd minder is dan de 100 minuten die we nu ter beschikking hebben. Op sommige momenten leek de Gondelkade wel op het Lagerhuis, tijdens de stemmingen over de Brexit. Gelukkig hadden we voorzitter Jaap, die erin slaagde alles in goede banen te leiden. In eerste instantie leek er erg veel belangstelling voor een speeltempo met 30 seconden increment. De overgrote meerderheid gaf aan hier in ieder geval geen bezwaar tegen te hebben. Enige pijnpunt leek de totale duur van de partij te zijn.

Uiteindelijk werd het voorstel toch met een grote meerderheid weggestemd. En zo bleef alles toch bij het oude. Tsja, geen veranderingen, dat vinden wij als schakers stiekem wel fijn.

□

extern	Centrale slotronden HSB-competitie <u>woensdag 3 april</u>: 1^e klasse (H2 en H3) <u>woensdag 10 april</u>: Hoofdklasse en 2^e klasse (H4)
---------------	---

extern	Alle uitslagen t/m maart 2019				Rob de Vries	
---------------	--------------------------------------	--	--	--	---------------------	--

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	positie
K1	KNSB 3 ^D	Philidor Leiden 2 - Promotie K1 Promotie K1 - Rijswijk 1 Promotie K1 - Caissa 4 ASC 1 - Promotie K1 Promotie K1 - ZSC-Saende 1 LSG 4 - Promotie K1 Promotie K1 - DSC 3	2 - 6 3½ - 4½ 6 - 2 3 - 5 4½ - 3½ 2½ - 5½ 4 - 4	11 uit 14 = 78,6 %	34½ uit 56 = 61,6 %	2^e (10 teams)
K2	KNSB 4 ^H	Voorschoten 2 - Promotie K2 Promotie K2 - Rijswijk 2 Promotie K2 - SHTV 2 Spijkenisse 2 - Promotie K2 Promotie K2 - Schaakmat Westl. 2 LSG 5 - Promotie K2 Promotie K2 - Erasmus 1	3½ - 4½ 4 - 4 4 - 4 4 - 4 7 - 1 3 - 5 3 - 5	9 uit 14 = 64,3 %	31½ uit 56 = 56,3 %	2^e (10 teams)
H1	HSB Hoofdkl.	Promotie H1 - Novelty Destroyers 1 Schaakhuis 1 - Promotie H1 Schaakmat Westl. 1 - Promotie H1 Botwinnik 1 - Promotie H1 Promotie H1 - SHTV 1 Scheve Toren 1 - Promotie H1 Promotie H1 - Rijswijk 1	5 - 3 5 - 3 6½ - 1½ 4½ - 3½ 4 - 4 4 - 4 3 - 5	4 uit 14 = 28,6 %	24 uit 56 = 42,9 %	6^e (9 teams)
H2	HSB 1 ^A	DSC 3 - Promotie H2 Promotie H2 - Schaakmat Westl. 2 DD 1 - Promotie H2 Promotie H2 - RSC-Belgisch Park 2 HSV 1 - Promotie H2 Promotie H2 - SHTV 2	2½ - 5½ 5½ - 2½ 4½ - 3½ 5 - 3 3 - 5 6 - 2	10 uit 12 = 83,3 %	30½ uit 48 = 63,5 %	2^e (8 teams)
H3	HSB 1 ^B	Promotie H3 - RSC-Belgisch Park 1 DD 2 - Promotie H3 Promotie H3 - Wassenaar 1 Raadsheer-Corbulo 1 - Promotie H3 Haeghe Ooievaar 1 - Promotie H3 Promotie H3 - DSC 2	5½ - 2½ 3½ - 4½ 5½ - 2½ 4 - 4 3 - 5 4 - 4	10 uit 12 = 83,3 %	28½ uit 48 = 59,4 %	1^e (8 teams)
H4	HSB 2 ^A	Schaakhuis 3 - Promotie H4 Promotie H4 - Rijswijk 3 Schaakmat Westl. 3 - Promotie H4 Promotie H4 - DD 3 DSC 6 - Promotie H4 Promotie H4 - Novelty Destroyers 2	5½ - 2½ 2½ - 5½ 5 - 3 2 - 6 4 - 4 3½ - 4½	1 uit 12 = 8,3 %	17½ uit 48 = 36,5 %	8^e (8 teams)
KNSB-beker		1 ^e ronde: Promotie - Rokado 2 ^e ronde: Botwinnik - Promotie 3 ^e ronde: LSG - Promotie	2 - 2 1½ - 3½ 3½ - ½	snelschaken ook 2-2 → Promotie door → door naar de derde ronde → uitgeschakeld		
HSB-beker		1 ^e ronde: H. Ooievaar - Promotie ¼ finale: DD - Promotie	2 - 2 2½ - 1½	snelschaken 1-3 → naar de ¼ finale → uitgeschakeld		

<i>partij</i>	Verrassing	<i>Manuel Nepveu</i>
---------------	-------------------	--------------------------

In de herfst van vorig jaar heb ik meegedaan aan het PK van de HSB. Voor het eerst sinds 25 jaar. Het PK werd verspeeld in een bejaardencomplex in Voorburg. Dat verschilde qua ambiance nogal van de Pulchri Studio aan het Lange Voorhout in Den Haag waar de PK's werden verspeeld tot 1994. Dat stoppen met die locatie was precies de reden dat ik er indertijd mee gekapt was: spelen in een achterafzaaltje in een buurt diep in Den Haag waar parkeren ook al lastig was, dat trok me niet. Nu wilde ik het wel weer eens proberen, wetende dat de gouden tijden van spelen op mooie locaties voorgoed voorbij zijn.

Het toernooi verliep niet slecht, ik won een prijsje en ik heb een paar aardige partijen gespeeld. De remise tegen Henk Happel was onderhoudend, de nederlaag tegen Gert Legemaat het aanzien waard en een van mijn overwinningen was dat ook. Toch was er een principieel minpunt: ook in dit toernooi speelde het tempo (vaste tijd voor de hele pot + 10 bonusseconden per zet) een rol, zij het dan voor de verandering eens in mijn voordeel. Zand erover. Wat ik nu wil laten zien is die andere "aardige" nederlaag die ik leed, namelijk die tegen Vincent Oudewaal. Helaas verliet deze speler met zijn parmantige strikje en ooit kampioen in een PK van de HSB het toernooi twee ronden later. Hij zou beslist een kandidaat voor toernooiwinst zijn geweest, ondanks de nederlaag in de laatste ronde waarin hij meedeed. Op internet kon ik wat partijen van hem vinden en het was me duidelijk dat ik met een positionele speler te maken had.

Vincent Oudewaal – MN, 21-09-2018, Voorburg

1. c4 Pf6, 2. g3 e6, 3. Lg2 d5, 4. Pf3 Le7, 5. 0-0 0-0, 6. b3 c5, 7. Lb2 Pc6, 8. e3 b6, 9. Pc3 Lb7, 10. cxd5 exd5, 11. d4 cxd4, 12. exd4

De engines geven hier de voorkeur aan 12. Pxd4 met enig voordeel voor Wit. Na de partij vertelde Vincent dat hij hier thuis naar gekeken had en dat hij expres met de pion had geslagen. Volgens hem is de stelling dan venijniger dan je zou denken.

12. ... Te8, 13. Tc1 Lf8, 14. Pe5 Pxe5, 15. dxe5 Txe5, 16. Pb5 Te7?!

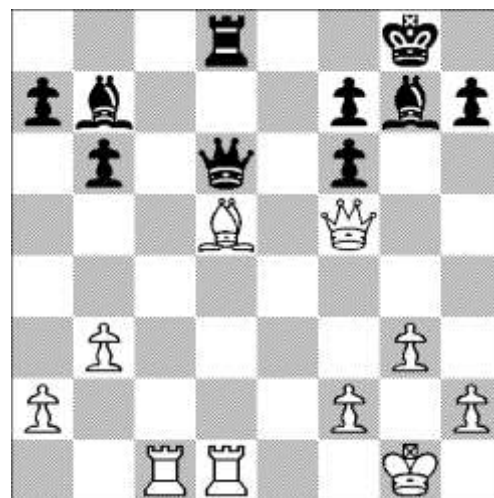
Dit vindt kompaan Fritz niet optimaal. Ik zou volgens hem - en trouwens ook volgens andere engines - 16. ... Tg5!? hebben moeten spelen met gelijk spel. Tja, een toren op g5 zetten in deze stelling doe je natuurlijk alleen als je precies weet wat je verder nog met dat ding wil. Maar eerlijk, ik heb deze bizar ogende zet geen moment overwogen en terugtrekken naar e8 heeft ook zo zijn bezwaren. Dat laatste geldt overigens ook voor de gespeelde zet.

17. Lxf6! gxf6, 18. Dg4+ Lg7, 19. Pd4 Te5?

Nu zou ik toch echt 19. ... Lc8 hebben moeten spelen volgens Fritz. Na 20. Txc8! Dxc8, 21. Pf5 Df8, 22. Pxe7x+ Dxe7, 23. Lxd5 is de stelling dan heel goed voor Wit. Fritz beweert nog niet dat Wit hier gewonnen staat, maar ik zou dit met Zwart bepaald niet met vreugde in mijn donder hebben verdedigd. In praktische zin zal dit wel gewonnen zijn voor de Witten.

20. Pf5 Txf5, 21. Dxf5 Dd6, 22. Tfd1 Td8, 23. Lxd5! →

Oeps. Kan dat zomaar? Ja, mijne dames en heren, dat kan zomaar. En dit kwam voor mij natuurlijk als een verrassing. Op het moment dat een sterke opponent dit speelt na een tijdje "denktanken" weet je dat er iets venijnigs in zit.

23. ... Lxd5, 24. Tc8!

Dat is 'm. Of zoals ze in het Duits zo aardig zeggen: hier ligt de hond begraven! Wat Zwart ook doet, de loper op d5 wordt gewoon een prooi voor Wit. Je hebt er niet eens engines voor nodig om dit te checken, wanneer je tenminste deze sleutelzet ziet. Er volgde:

24. ... Txc8, 25. Dxc8+ Lf8, 26. Dg4+ Lg7, 27. Dd4

Via een elegante zettenreeks heeft Wit het voor elkaar: loper d5 wordt opgegeten. Ik speelde nog verder tot en met zet 34, maar Vincent gaf me geen kans om nog in het spreekwoordelijke troebel water te vissen. Kortom: **1-0**.

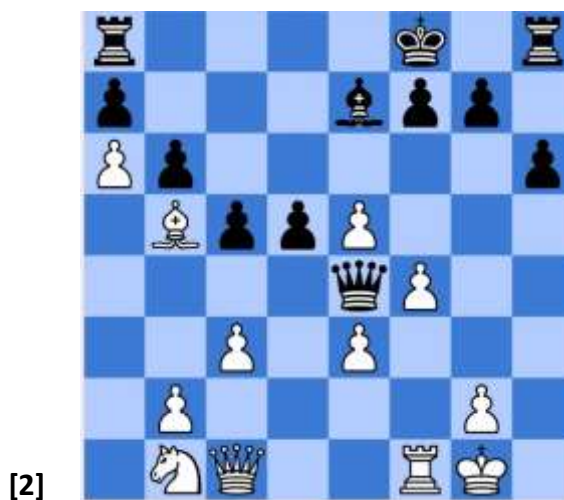
Dit is nu typisch zo'n verliespartij die ik graag bewaar. Ik was eerlijk geklopt, hij had strak gespeeld, het resultaat was esthetisch aanvaardbaar; ik ging niet met een kater op huis aan.

□

<i>partij</i>	De ban gebroken	<i>Jan Willem Duijzer</i>
---------------	------------------------	-------------------------------

In de Promoot van oktober 2017 schreef ik het 'geruchtmakende' artikel "Klaar met Ahlers", waarin ik mijn persoonlijke frustratie over de partijen die ik de afgelopen jaren met Ben Ahlers speelde en over onze onderlinge score van me afschreef. Of het recept dat ik in dat artikel uitdokterde om Ben te bestrijden voor iedereen werkt weet ik niet, maar mij heeft het zeker geholpen. Ik sta in mijn partijen tegen Ben na een zet of 15 nog steeds hopeloos verloren, zowel met wit als met zwart. Maar ik leg me daar niet langer bij neer en slaag er in om terug te vechten.

Zo ook op dinsdag 12 maart jl. Kijk maar naar de twee bijgevoegde diagrammen. Het eerste diagram is na de 18e zet van zwart van Ben: **18. ... Dg6!** Zwart staat glad gewonnen en ik was op dit moment vooral bezig met de vraag hoe ik de 25e zet zou kunnen halen om een zogenaamd "miniatuurtje" (een nederlaag in minder dan 25 zetten) te voorkomen. Na **19. 0-0 Le4, 20. Txe4** (bittere noodzaak...) **Dxe4** kreeg ik echter een bijzonder lumineus idee... Je gelooft het niet, maar het is een idee waarmee wit weer helemaal terug komt in de partij..... Wie ziet het? Zie het tweede diagram. Oplossing: → **blz. 12**.

□

Tata	Groepsreis	Ben Ahlers
-------------	-------------------	-------------------

Het begon veelbelovend. Vrijdag 18 januari 2019. De tienkampen in Wijk aan Zee gaan van start. De georganiseerde trip is tot in de puntjes geregeld. Daar staat Rob voor garant. We reizen met z'n vieren, Frans en Rob doen het werk, Henk en ik profiteren.

Stralend weer. De traditie wordt in ere gehouden. Na de inschrijving een strandwandeling en samen lunchen. De kroketten en uitsmijters smaken weer best en het gehannes met geld na afloop wordt welgemoed doorstaan (de nieuwe uitbater van de strandtent doet logischerwijs niet aan zoiets als afzonderlijk afrekenen).

Er is één forse domper. Eds auto is gestolen. Hij en zijn groep hebben moeten improviseren en Ed is nu druk met de administratieve ellende die zo'n akkefietje ook met zich mee brengt. Desondanks verliest hij deze middag niet. Cool.

Ik voor mij heb geen zorg aan mijn hoofd. Alleen schaken, net met pensioen, geen dringende verplichtingen en alles hier is voor me geregeld. Luxe, dus. En nu proberen een redelijk toernooi te spelen. Groep 2A, dat is niet misselijk. Er blijkt puur "op rating" te zijn ingedeeld, want mijn optredens in voorgaande afleveringen van Tata geven bepaald geen aanleiding tot deze "promotie".

Dinsdag 22 februari - halverwege

Op weg naar Wijk aan Zee vertelt Rob dat Jan Veldhuizen en hij bezig zijn artikelen uit oude clubbladen geschikt te maken voor het digitale gebeuren. Hij kwam daarbij een artikel van mij (!) uit een grijs verleden over dit toernooi tegen, dat met de onmisbare hulp van de (helaas inmiddels overleden) begaafde schaker/schrijver/jurist Jan van den Bergh de Promoot haalde. Ik wist al dat Rob een gedreven eindredacteur is, niet alleen bij ons maar bijvoorbeeld ook in de wereld van trainen en sporen. Dat hij ook talent heeft voor het ronselen van artikelen bleek nu: vóór ik het wist had ik toegezegd bij deze gelegenheid iets te zullen proberen. Ik bedacht nog een mogelijke ontsnappingsroute. Bij wéér een nederlaag - ik had er drie nullen op rij opzitten - zou ik er niet aan beginnen. Helaas. Ik won die dag. Vandaar een wederom handgeschreven bijdrage, dit maal aan te leveren aan, en te bewerken door, meergenoemde Rob.

Voor deze dinsdag waren ellendige weersomstandigheden voorspeld. Terug naar Zoetermeer hebben wij daar niets van gemerkt. Pas thuis werd ik gewaar dat in heel het land het verkeer soms urenlang oponthoud had, alleen ons traject was de dans ontsprongen...

Wat viel me op in de voorbije eerste helft? De drukte, natuurlijk. Met name in het weekend was de speelzaal afgeladen met voornamelijk ouder en oud schaakpubliek. Toch ook opvallend veel kinderen. De organisatie doet veel aan het promoten van schaken voor de jeugd. Wij, de schaakamateurs, hebben wat meer ruimte dan ik me van de voorgaande edities herinner. Verklaring: enkele groepen spelen niet in de Moriaan maar op stand in hotel Het Hoge Duin. Uit ons gezelschap treft Frans dat lot, geen onverdeeld genoeg. Je wilt toch graag dáár zijn "where the action is". Frans is er steady onder: een reeks van vier remises.

Veel schaakvrienden en -bekenden. In de loop der jaren ben je toch ongemerkt onderdeel van het interieur geworden. De bekende schaakfamilie, ook. Vlak naast me, en dicht bij broer op het podium, twee Mamedyarova's (Topgroep en groep 1). Vlak achter me, met twee broers in de hoogste regionen, een Van Foreestje.

Henk lijkt goed op dreef. Hij speelt een paar lange partijen waarbij een (vond ik) erg leerzaam eindspel waarin hij met enkele pionnen remise bereikte tegen een toren. We hebben er graag voor gewacht. Iets om hier bij gelegenheid te laten zien misschien? Ik zie meer dan één keer dat Harrie al vroeg in de middag aandachtig, en op zijn gemak, onze verrichtingen volgt. Desgevraagd meldt hij opgewekt dat hij geregeld al vroeg in zijn partijen door de tegenstander materiaal toegeworpen krijgt.

Ondertussen in de Hoofdgroep strijd, veel en harde strijd. Kramnik lijkt een heel slecht toernooi te spelen terwijl Anand (de andere mastodont, aldus - ook oude Groningse bekende - Gert Ligterink) in de top meedraait. Bij de Challengers zie ik Kuipers winnen in een Franse partij tegen Lucas van Foreest. Leuk, niet alleen vanwege die opening, maar ook omdat hij tot dan toe voornamelijk nullen oogstte en er al werd gemompeld dat Kuipers niet thuishoorde op dit niveau. Deed me denken aan de sneer die Maarten Etmans en Henk Happel jaren geleden ten deel viel (afzender ene Rini Kuijf), onterecht en onbehouden, toen beiden (ook dit jaar weer spelend!) het moeilijk hadden na promotie naar de subtop.

Woensdag 23 januari - zesde ronde

De griep, en vast ook wel andere fysieke en psychische narigheid, slaat hard toe. Henk is ziek uitgevallen. Zonde.

Ik tref tot mijn verbazing, op weg naar Frans (dáár mag ik mijn fiets stallen en in de auto stappen) Harrie aan, op zoek naar hetzelfde adres. Ook Rens, die onder anderen hem en Robby vervoert, is geveld. Frans en Rob hebben de zaken wederom geheel onder controle. Wij pikken Harrie, Robby en Joris (Geene) op en op de vaste tussenstop Leiderdorp wordt de "bagage" gedeeltelijk overgedragen aan Rob.

Robby vertelt dat ik vandaag tegen een teamgenoot van hem speel: Freddie van den Elburg uit Apeldoorn. Iemand stelt de ongelukkige vraag wie Robby favoriet acht. Geen aarzeling bij Robby: ik niet. Hard, maar een goede beoordeling. Ik krijg die middag een fors pak slaag. Misschien moet ik straks (toch maar) even laten zien hoe erg het was en - vooral - hoe slecht mijnerzijds... De Kramnik van groep 2A, de onbescheiden vergelijking dringt zich op. Toch geniet ik, Tata blijft een belevenis. Uitzonderlijk deze keer: het onophoudelijke hoest- en niesconcert in de zaal.

Deze avond een ander stukje traditie. Gezamenlijk diner met onze groepen (plus genodigde aanschuivers) in het Vissershuis. Verwachting: twaalf deelnemers. Realisatie: zeven. Ook voorzitter Jaap moet verstek laten gaan. Zijn tegenstander van vandaag is onderuit gegaan en, zo blijkt, ook zijn opponent voor vrijdag aanstaande. Afgelopen vrijdag vertelde hij me al dat het niet eenvoudig voor hem was geweest tijd voor Tata vrij te maken: urgent werk riep. Daar zal hij zich nu wel op hebben gestort, maar leuk is anders.

Aan tafel veel verhalen over jeugd, films, muziek en nog zo wat. Weer thuis sluit ik af met Leonard Cohen's Death of a Ladies' man. Leek me zomaar toepasselijk. Morgen rustdag. Lekker en nodig.

Vrijdag 25 januari - ronde 7

Rens blijkt voldoende hersteld, hij speelt weer. Verder grijpt de malaise alleen maar verder om zich heen. Ook Rob heeft moeten capituleren. Voor alle zekerheid melden we hem ook mondeling nog even af. De arbiter zegt dat er inmiddels al over de veertig zieken zijn en dat hij er al "een complete groep uit heeft gehaald". Ook niet blij dus.

In de Topgroep gaat het er om spannen. Zaterdag Warmerdam-Kevlishvili. Robby was er woensdagavond niet helemaal gerust op. Gisteren nog even contact met Henk. Ziek, maar iets minder. Vol antibiotica. Hij vertelt zich alleen (voorlopig) voor ronde 6 te hebben afgemeld en dat de organisatie

dat kennelijk maar had vertaald in een complete terugtrekking. Gelet op zijn conditie van dit moment kon Henk daar overigens wel vrede mee hebben.

Harrie blijft goed gaan, zo ook Frans, die na vijf remises een vol punt scoort. Ook ik win zowaar. Deze zal ik straks ook even laten zien; er zaten, vond ik, wel een paar grappige momenten in. Morgen moet ik zelf de auto pakken. Frans heeft andere en ook aandacht vragende verplichtingen zaterdag.

Zaterdag 26 en zondag 27 januari - 8^e en 9^e ronde

9 uur 15. Ed belt, verrassend. Rob (hij weer!) heeft hem gevraagd of hij mij misschien kon meenemen. Daar had ik nou helemaal niet op gerekend. Helaas: ook de sterksten blijken kwetsbaar. Niets bracht Ed uit balans, geen gestolen auto, geen gezamenlijke maaltijd, niet het gemis van groeps- en hotelgenoot Jaap. Maar nu: 39,5° en exit toernooi. Jaap is wel terug om nog een paar ronden te spelen. Ik produceer (weer) een baggerpartij en Robby draagt bij aan de misère door verlies tegen Warmerdam. Dat zal wel even nadreunen.

21 uur. Weer telefoon. Marianne neemt op, ik ben al boven. Frans, dat kon er ook nog wel bij. Inderdaad, ook hij gevloerd. Morgen dus ook alleen reizen. Eenzaam is de schaaksport...

De slotdag. Ik ben er kort over. Ik rond af met remise na de opening totaal te hebben verprutst. In stijl dus. De laatste dagen hebben intussen voldoende tijd overgelaten om mijn schaakboekerij aan te vullen. Zowel Erica Sziva's De beste Zet als de stand van New in Chess hadden aan mij een grage klant. Aan zo'n mooi, succesvol en probleemloos toernooi houd je toch graag iets tastbaars over? Dat vond kennelijk ook een mede-automobilist die er in slaagde forse krassen op mijn karretje achter te laten zonder zich bekend te maken. Tja.

Als toegift dus een paar partijen. Eerst die tegen Robby's clubgenoot. Kijk en huiver. Op dit punt van mijn verslagje aangeland valt overigens mijn oog op de bijdrage van Gert Ligterink in de Volkskrant van vandaag (zaterdag 2 februari). Over Kramnik schrijft hij: "In Wijk aan Zee werd druk gespeculeerd over zijn naderende afscheid, toen hij door roekeloos spel partij na partij verloor en niettemin een goed humeur behield. Als ver ondermaatse sportieve resultaten niet meer door de ziel snijden, is de weg naar de uitgang ingeslagen". Die onbescheiden vergelijking van daarnet heeft toch wel wat.

Ben Ahlers - Freddie van den Elburg, 23 januari 2019

1. d4 f5
2. Pc3 e6
3. e4 fxe4
4. Pxe4 Pf6
5. Ld3 Pc6
6. Lg5 Le7
7. Lxf6 Lxf6
8. Pf3 b6
9. 0-0

Hier gaat het, denk ik, al mis. Mijn koning gaat last krijgen van de halfopen f-lijn. Veel beter lijkt aansturen op de lange rokade.

9. ... Lb7
10. c3 0-0
11. De2 g6
12. Tfe1

Een dubbele fout. Verzwakt de koningsstelling en - vooral - laat Lf6 in leven. Zwart staat al (veel) beter. Wit heeft geen goed plan. Ik probeer nog iets

op de damevleugel en denk ook door loperruil de druk op de koningsvleugel te temperen.

12. ... Lg7
13. Tad1 Pe7
14. La6 Lxa6
15. Dxa6 Pd5
16. Pe5

Kijkt vooral naar veld f4.

Komt op het "briljante" idee het paard om te spelen naar d3. Immers: dat verdedigt f4 en f2 en haalt de mogelijkheid ... Txf3 er uit. Maar die dame op a6 dan...?

16. ... d6
17. Pd3 h6
18. g3 g5
19. c4 Pe7
20. d5 exd5
21. cxd5 Dd7

Ik ben dus overspeeld. Eventuele mogelijkheden op de damevleugel (ver weg, ver weg...) zinken in het niet, vergeleken met zwarts kansen (koningsaanval, f-lijn, wits kreupele d-pion en damepositie, de sterke Lg7). De stelling is niet om aan te zien. Bijna helemaal zelf gedaan. Zwart maakt ook de rest logisch en sterk af.

22. Pc3 Tf7
23. Dc4 Taf8
24. Pb5 Pf5
25. Pxa7
25. ... Pd4
26. Te3 Dh3
27. Pb5 Dg4!

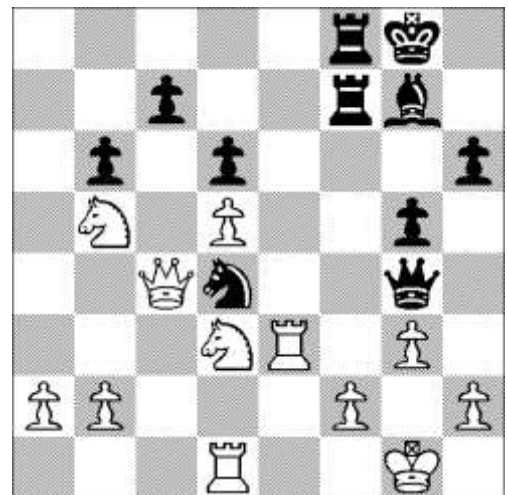
"Ein Sterbender darf alles essen".

Weer een goede. Kijk, alles van wit staat slecht, alles van zwart ademt coördinatie; zie diagram →

28. Tc1 Pf3+
29. Kg2 Dh5
30. h3 Pe5!
31. Txe5
31. ... Txf2
32. Pxf2 Df3+
33. Kg1 Dxg3+

Gaat dat nog min of meer?
Nee, dus.

0 - 1

stelling na 27. ... Dg4!

Mijn conclusie, vóór ik de laatste partij laat zien: het was al met al weer erg de moeite waard. Niet alleen vanwege het toernooi zelf en het aangename gezelschap van de schaakvrienden (zo lang als dat duurde), maar zeker niet in de laatste plaats ook door de warme belangstelling van het thuisfront. Dat onze schaakverslaving niet slechts wordt getolereerd maar zelfs van harte wordt gesteund en gefaciliteerd is een voorrecht, en ik weet dat ik niet alleen voor mezelf spreek.

Joop Hummel - Ben Ahlers, 25 januari 2019

1. Pf3 Pf6
2. c4 g6
3. Pc3 Lg7
4. g3 0-0

5. Lg2 d6
6. d4 Pbd7
7. 0-0 e5
8. e4 exd4
9. Pxd4 a6
10. b3 Te8
11. Lb2 Tb8
12. h3 c5

Zwart is iets speciaals van plan.

De Gallagher-variant. Voor een mooi overzicht verwijs ik naar de grondlegger zelf (Joe Gallagher, Play the King's Indian, Everyman Chess 2005). d6 is inderdaad hopeloos zwak, maar er is meer...

13. Pde2 b5
14. cxb5 axb5
15. Dxd6 b4
16. Pa4 Pxe4
17. Lxe4
17. ... Lxb2
18. Pxb2 Txe4
19. Dd3 De7
20. Pf4 Lb7
21. Pc4 Pe5
22. Dd6
22. ... Pf3+
23. Kh1 Td8
24. Dxe7 Txe7

Zwart stelt zich schadeloos.
Misschien beter 17. Dd3.

zie diagram →

Een heel vervelende paard/
loper -aanval. Wat te doen?
Straks volgt ook nog g5 en Te2.

stelling na 22. Dd6

25. Tad1?? Pe1+

Hier had ik vooraf op gehoopt. Maar ook iets als 25. Tfd1 Txd1,
26. Txd1 Pd2+, 27. Kh2 Pxc4, 28. bxc4 Te4 blijft tobben voor wit.

0 - 1

□

Oplossing "De ban gebroken" (blz. 7)

De oplossing is **21. Lc6 Td8 22.c4!!** Een prachtige zet (vind ik zelf). **22. ... Dxc4** (min of meer gedwongen, anders volgt 23. Lxd5). En nu komt simpelweg **23. Dxc4 dxc4, 24. Pc3!** (zie diagram). De clou van deze stelling is dat de zwarte pion op a7 niet te verdedigen is, waardoor wit gelijke kansen krijgt. Met wat hulp van Ben won ik zelfs nog, maar de stelling is ongeveer in evenwicht. Kijk er zelf maar eens goed naar. Een mogelijk vervolg is 24. ... g6, 25. Pb5 Kg7, 26. Pxa7 Ta8, 27. Lxa8 Txa8, 28. Pc6 Kf8, 29. a7, en zwart staat muurvast. Zwart kan natuurlijk beter spelen, maar moet in alle gevallen goed oppassen.

□

theorie	<i>Een spade dieper [8]: "Ik speel het Koningsgambiet"</i>	<i>Jan Willem Duijzer</i>
----------------	---	--------------------------------------

Mar del Plata, 30 maart 1960

In de Argentijnse badplaats Mar del Plata heeft het vroeg in de ochtend licht geregend, maar de zon breekt al door en droogt de kleine plassen snel op. De prachtige gele bloemen van de mimosa geuren als parfum. Er is nauwelijks wind, de zee is kalm. Badgasten wandelen op hun gemak naar het nog bijna lege strand. Het badseizoen loopt op zijn eind, maar het belooft een mooie dag te worden.

In de schitterende oude speelzaal van het beroemde schaaktoernooi, in het centrum van de stad, worden de stukken opgezet. De tweede ronde staat op het punt om te beginnen. Twee jonge spelers, een Rus en een Amerikaan, schuiven aan voor hun onderlinge partij. Ze zijn op tijd en schudden elkaar kort de hand. De dag ervoor hebben ze beiden hun eerste ronde-partij gemakkelijk gewonnen. Ze kennen elkaar van naam, natuurlijk, maar hebben nog nooit tegen elkaar gespeeld. De jonge Rus, 23 jaar, is nonchalant gekleed. Hij is een echte schaakliefhebber, maar heeft meer pijlen op zijn boog. Zijn eerste huwelijk is al achter de rug en bij die eerste vrouw is het niet gebleven. Toch is hij geen losbol, hij heeft ook de zorg voor zijn gehandicapte moeder en die zorg neemt hij serieus. De pas 17-jarige Amerikaan is formeler gekleed. Zijn passie voor het schaken is eenzijdiger, fanatieker misschien. Vermoedelijk zou hij veel meer kunnen, maar die ruimte gunt hij zich niet. Ook hij zorgt voor zijn moeder. De Rus heeft wit, hij opent met het Koningsgambiet, een opening die hij vanaf zijn 12e is gaan spelen, als trainingsopdracht om hem te dwingen tot aanvallend spel, tegen zijn natuur in. Gaandeweg is hij van die opening gaan houden, zoals je verslaafd kunt raken aan iets dat je zelf nooit gezocht hebt.

Het wordt geen lange partij. Na de 29e zet geeft de jonge Amerikaan op. Hij geeft zijn tegenstander een hand en staat snel op, zonder te zien dat de Rus zich met een handgebaar verontschuldigt voor het partijverloop. Met tranen in zijn ogen verlaat hij de speelzaal. Boos op alles en iedereen en vooral op zichzelf. Het Koningsgambiet! Hoe kan hij tegen zo'n koffiehuis-opening verliezen!

Boris Spassky en Bobby Fischer eindigen in Mar de Plata 1960 samen aan de top van de ranglijst, beiden met 13½ uit 15. Spassky staat lang alleen bovenaan, maar speelt in de 13e en de 15e ronde remise tegen twee outsiders. Hij vindt het niet erg. Voor de machthebbers in Moskou is zijn prestatie goed genoeg, hij wint van Fischer en eindigt als (gedeeld) eerste. Voor hemzelf is het ook goed. Heimelijk is hij de jonge Amerikaan gaan bewonderen en hij is blij dat bij Fischer het gevoel van vernedering na hun onderlinge partij niet is blijven hangen. De geschiedenis zal hen op een bijzondere manier en op bijzondere momenten bij elkaar brengen, al hebben ze daar nu, in Mar del Plata, nog geen idee van. In 1972, in Reykjavik, zullen ze geschiedenis schrijven, en in 1992, in Montenegro, opnieuw. Ze zullen kameraden worden. Lotgenoten.

Het Koningsgambiet

Beste lezer, u begrijpt het al. Deze aflevering van een "Spade dieper" gaat over het Koningsgambiet: **1.e4 e5, 2.f4!** Een gambiet dat een waaier aan gevoelens oproept, van opperste bewondering tot diepste afkeer. Ik speel het gambiet zelf al vanaf mijn 13e, toen ik lid werd van de schaakclub in Katwijk aan Zee. En ik speel het nog steeds, als het me te pas komt. Ik vertel achtereenvolgens iets over het geheim van deze opening, over de meest gekozen varianten en over de huidige evaluatie van het gambiet. Uiteraard laat ik ook de partij van Spassky en Fischer zien, een partij die me als een kleine archeologische vondst geholpen heeft om een stukje schaakgeschiedenis van bijna 60 jaar geleden te belichten.

Het geheim van het Koningsgambiet

Het Koningsgambiet heeft oude papieren. Dat is een deel van het geheim van deze opening. Niet bekend is wie het gambiet heeft “ontdekt”, maar bekend is wel dat de opening al vanaf het begin van de (geschreven) schaakgeschiedenis gespeeld is. Eeuwenlang gold het spelen van het gambiet zelfs als een bewijs van mannelijkheid, net zoals het slaan van de gambiet-pion heel lang als een sportieve verplichting werd opgevat. Een gambiet weigeren werd vroeger sowieso gezien als een weigering om het duel aan te gaan. Een laffe daad. Onder invloed van de feminisering van de samenleving en de parallelle opkomst van het Damegambiet in de schaakwereld bekijken we dat tegenwoordig allemaal wat anders, maar duidelijk is dat het Koningsgambiet nog steeds geen opening voor watjes is. Je moet wel durven.

Opmerkelijk is dat het gambiet zich in het computertijdperk staande gehouden heeft. Je zou verwachten dat er zo langzamerhand wel een sluitende weerlegging gevonden zou zijn, maar tot op de dag van vandaag is dat niet het geval. Fischer heeft, gefrustreerd door zijn nederlaag in 1960, een serieuze poging gedaan, maar het gambiet heeft na moeizame jaren zijn aanval overleefd. Zwart kan op verschillende manieren gelijk spel bereiken, dat wel, maar de zwartspeler zal zich moeten schikken in het feit dat dit gelijke spel nooit “zijn” spel zal zijn. Grootmeester Mark Hebden, een voormalig Koningsgambiet-speler antwoordde op de vraag wat het goede antwoord is op het Koningsgambiet: “all of them” (alles). Paradoxaal genoeg draagt dit antwoord juist bij aan het mysterie van het gambiet. Ja, je kunt met zwart vele goede zetten doen, maar de weerlegging zit daar niet bij en die zal ook nooit gevonden worden. De zwartspeler zal steeds voor nieuwe moeilijkheden geplaatst worden, net zolang tot hij er gek van wordt, de fout ingaat en verliest.

Het ultieme geheim van de opening is ten slotte natuurlijk het pure en onvervalste romantische karakter ervan. Vergissen is niet meer mogelijk. Wie 1.e4 e5, 2.f4! speelt verklaart daarmee de oorlog aan zijn tegenstander en de liefde aan het schaakspel. Sneller en overtuigender bestaat niet. De dood of de gladiolen.

Hoe wordt het gambiet gespeeld?

Ouderwets-romantisch is niet hetzelfde als lomp. Het Koningsgambiet kent net als de hoofse liefde vele verfijnde ridderlijke varianten. Heel kort samengevat zijn er na 2....exf4 drie goede mogelijkheden: 3.Pf3 (de hoofdvariant), 3.Pc3 en 3.Lc4. Na 3.Pf3 heeft zwart veel mogelijkheden. Ik noem er een paar: 3.....g5 (wat Fischer in 1960 tegen Spassky speelde), 3.....d6 (wat Fischer in 1961 als weerlegging van het Koningsgambiet naar voren bracht), 3.....h6, 3.....Pf6, 3.....Le7, 3.....d5. Stuk voor stuk mogelijkheden waarmee zwart de strijd kan aangaan. Uiteraard is het ook mogelijk om het gambiet niet aan te nemen. Zwart kan kiezen voor 2.....d5, 2.....Lc5, 2.....Pc6, drie prima opties. Alle varianten en opties kunnen tot interessant spel leiden. Ik zou zeggen: probeer het maar eens....

Evaluatie (1): verdedigen met 3....g5

Ter illustratie nu eerst de partij Spassky – Fischer, Mar del Plata 1960. Ik heb de zetten hiernaast afgedrukt, maar je kunt de partij ook op internet gemakkelijk naspelen via de website chessgames.com.

Ik laat een paar diagrammen zien. Fischer kiest, zoals van hem verwacht kan worden, voor een principiële aanpak: hij pakt de gambiet-pion en verdedigt die met 3.....g5.

C39 KGA, Kieseritsky, Berlin defense

1. e4 e5 2. f4 exf4 3. Nf3 g5 4. h4 g4 5. Ne5 Nf6
6. d4 d6 7. Nd3 Nxe4 8. Bxf4 Bg7 9. Nc3 Nxc3
10. bxc3 c5 11. Be2 cxd4 12. O-O Nc6 13.
Bxg4 O-O 14. Bxc8 Rxc8 15. Qg4 f5 16. Qg3
dxc3 17. Rae1 Kh8 18. Kh1 Rg8 19. Bxd6 Bf8
20. Be5+ Nxe5 21. Qxe5+ Rg7 22. Rxf5 Qxh4+
23. Kg1 Qg4 24. Rf2 Be7 25. Re4 Qg5 26. Qd4
Rf8 27. Re5 Rd8 28. Qe4 Qh4 29. Rf4

[1]

Spassky speelt direct 4.h4, zoals in die tijd gebruikelijk, om de zwarte pionnen-falanx te breken (zie diagram 1 ←). Hij accepteert met de variant die hij vervolgens kiest een klein nadeel in ruil voor een complexe stelling die hij waarschijnlijk veel beter kent dan Fischer. Met 9.Pc3!? speelt hij een ongebruikelijke voortzetting die voor Fischer als een verrassing moet zijn gekomen (zie diagram 2 →).

[2]

Niet bekend is of Fischer veel tijd nodig had om zonder kleerscheuren door de openingsfase te komen. Hij lijkt daarna het initiatief over te nemen, maar de stelling blijft tweesnijdend. Het witte paard op d3 is ijzersterk en de zwarte pluspion is voorlopig niet veel waard. Zie diagram 3, na 24.....Le7. →

[3]

Spassky houdt de zware stukken op het bord en blijft de stelling compliceren. Dan komt de fout met 25....Tf8? Spassky wint met 26.Te5! een stuk, omdat zwart de dekking van zijn loper moet opgeven: 1-0. Zie diagram 4, na 26.Te5! →

[4]

Een frustrerende partij voor Fischer, die nauwelijks fouten maakte, maar die de partij nooit helemaal onder controle kreeg, terwijl dat nou juist altijd zijn streven was. Hij moet zelf ook ontevreden zijn geweest over zijn aanpak, want een jaar later publiceerde hij een kort artikel, waarin hij de zet 3....d6! voorstelde als weerlegging van het Koningsgambiet (Bobby Fischer, "A Bust to the King's Gambit", American Chess Quarterly, Vol. 1, No. 1, 1961). De strekking van 3....d6 is dat zwart na 4.d4 voortzet met 4.....g5 5.h4 g4 6.Pg5 f6 en hij komt in het voordeel. Na 4.Lc4 volgt 4.....h6 5.d4 g5 6.h4 g4 en het witte paard moet terug naar g1 en ook dat kan de bedoeling niet zijn.

Het is tekenend voor de invloed die Fischer toen al, als 18-jarige, moet hebben gehad, want de door hem aanbevolen aanpak heeft veel navolging gekregen en heeft jarenlang tot een sterk verminderde populariteit van het Koningsgambiet geleid. Totdat er, ik schrijf het met genoeg op, verbeteringen

voor wit werden gevonden, waardoor de Fischer-verdediging toch weer in onbruik is geraakt. Als alternatief voor de breekzet h4 is bijvoorbeeld de zet g3 populair geworden tegen de zwarte pion-opstelling op f4-g5 (de “Quaade” aanpak).

Idee daarachter is om na de zwarte reactie g4 het paard naar h4 te spelen; de eventuele zwarte pion-opstelling op g4-f3 doet wit verrassenderwijs weinig kwaad.

Zie diagram 5 →, na 1.e4 e5, 2.f4 exf4, 3.Pf3 d6, 4.Pc3 g5, 5.g3! g4, 6.Ph4 f3, 7.Le3 Lg7, 8.Dd2 Pge7, 9.O-O-O, met een boeiende stelling. Ook een offer van het paard op f3 is steeds een mogelijkheid waar zwart rekening mee moet houden. En ten slotte is in varianten met (...). h4 g4 zelfs de zet Pg1 met succes toegepast.

[5]

Evaluatie (2): andere mogelijkheden, met name 3.....d5

Deze “Spade” is niet bedoeld om u de lust tot het Koningsgambiet bij voorbaat te ontnemen. Vandaar dat ik zwart tegenspel dat ik als totaal “onromantisch” kwalificeer buiten beschouwing laat. Het moet immers wel leuk blijven. In de praktijk zal het u overigens niet meevallen om de witspeler in zijn romantische aspiraties af te remmen. Hij heeft daarvoor legio mogelijkheden in alle varianten en ik kan u verzekeren dat een Koningsgambiet-speler op dat punt niet gemakkelijk te beteugelen is. Over de varianten met 3.....g5 en 3.....d6 (door Fischer bedoeld als voorbereiding op g5) heb ik hiervoor al wat gezegd, ik zal nu ingaan op de zet 3.....d5. Deze zet is niet gericht op het behoud van de gambiet-pion, maar op een spoedig tegenspel in het centrum. De zet is bruikbaar tegen alle varianten van het Koningsgambiet, ook de varianten met 2.Lc4 en 2.Pc3.

Ik geef een voorbeeld. 1.e4 e5, 2.f4 exf4, 3.Pf3 d5, 4.exd5 Pf6. Zie diagram 6. →

[6]

Ik vermeld tussendoor even dat de zet 4.e5 als antwoord op d5 een grote ‘positionele’ fout is. Zwart speelt dan 4.....g5! en staat al praktisch gewonnen (zie diagram 7 →). Waarom staat zwart hier gewonnen? Het simpele antwoord is dat wit een pion achter staat zonder compensatie. De zwarte pion op d5 blokkeert de witte aanval en ook de witte pion op e5 staat eigenlijk alleen maar in de weg. Zwart kan de veroverde pion op f4 rustig verdedigen en zijn stelling consolideren.

[7]

De witte zet 4.exd5 is dus min of meer gedwongen. Zwart kan direct terugnemen met 4.....Dxd5, maar 4.....Pf6 is beter. Wit heeft nu verschillende mogelijkheden, o.a. 5.Lb5+ en 5.c4, maar zwart heeft in alle varianten goed spel. Grootste probleem voor zwart is niet langer zijn stelling, maar het feit dat hij tegenover een Koningsgambiet-speler zit.

Evaluatie (3): Mijn persoonlijke score....

Ter voorbereiding op deze bijdrage aan de Promoot heb ik mijn Koningsgambiet-score van de laatste twintig jaar eens op een rijtje gezet. Ik ben daarbij uitgegaan van al mijn gespeelde “klassieke partijen”, zowel in de interne competities van Botwinnik en Promotie als in de externe competitie (HSB, KNSB en recent de NHSB). In totaal betreft het 19 partijen, waarbij ik tot de score van 17.5 punten kwam. Drie remises en 16 keer winst, serieus ver boven mijn normale gemiddelde. Er zijn in die periode diverse jaren bij zonder Koningsgambiet, maar opvallend is dat ik in 2018 in totaal 8 keer het Koningsgambiet speelde (!). Met dank natuurlijk aan mijn tegenstanders, die me met 1.....e5 daarvoor de kans gaven, doorgaans onbewust van de dreiging die boven hun hoofd hing. Van de 19 keer speelde ik 3 keer de 2.Pc3 variant (Mason); ik won ze alle drie. In diezelfde periode was ik 5 keer verdediger tegen het Koningsgambiet; het resultaat daarvan ben ik vergeten te noteren. Uit mijn hoofd: 2 keer remise, 3 keer winst.

Wat zegt deze statistiek? Ik weet het niet. Er kan een “bias” in zitten, omdat ik het gambiet tegen 2000+ spelers niet vaak speel (ze spelen ook nauwelijks e5). Maar ik vermoed dat mijn Koningsgambiet-TPR toch wel hoog zal zijn. En dat is dan toch helemaal het gevolg van het magische effect dat deze romantische opening op mij en op mijn beklagenswaardige tegenstanders heeft (gehad).

Ten slotte

Wie meer wil weten van het Koningsgambiet kan kennis nemen van “The King’s gambit” uit 2013 van de Schotse grootmeester John Shaw. Het is een doorwrocht boek (680 pagina’s), maar goed geordend en prima te lezen.

Voor de zekerheid voeg ik nog een laatste ‘disclaimer’ toe. Geen enkele schaker kan mij verwijten dat ik hem niet gewaarschuwd heb. Na vandaag al helemaal niet meer. Ik garandeer niets, maar:
IK SPEEL HET KONINGSGAMBIET!

Kom maar op.

□

<i>partijen</i>	Niet in vorm, wel winnen voor het team...	<i>Rudi Matai</i>
------------------------	--	--------------------------

Dit seizoen is mijn vorm niet top. Ook in de externe competitie merk ik dat. De twee laatste partijen wist ik echter te winnen. Maar vraag niet hoe! Ik beiden stond ik totaal verloren. Maar om dan toch te winnen geeft een lekker gevoel, je helpt je team ermee.

In beide gevallen was het teamresultaat een matchpunt minder geweest als ik terecht had verloren. Hierbij de belangrijkste momenten uit deze partijen.

W. de Groot – R. Matai, Den Haag, 30-01-2019.

Deze partij speelde ik met zwart tegen W. de Groot aan bord 8 als invaller. Ons team was Promotie H3, spelend tegen Haeghe Ooievaar 1. Mijn tegenstander had in de vorige ronde remise gespeeld tegen een

1823 Elo. In deze partij had ik zojuist **1. ... Pf6xe4** gespeeld (*diagram 1*), om na **2. Pxe4 Lxb2, 3. Txb2 d5**, (*diagram 2*) het stuk terug te winnen. Echter... **4. Lb5!** en wit bleef een stuk voor. Ai ai!

diagram 1

diagram 2

Ik won nog wel een pion.

En ik speelde later **17. ... e7-e5** (*diagram 3*).

Het witte paard staat in. Ik sta op voor een wandelingetje, wit doet een zet en ik loop terug. Van een afstandje zie ik niet welke zet, wel dat het paard er nog staat. Zal dan wel gedekt zijn door een pion. Maar nee, tot mijn grote verbazing heeft wit **18. Dd1-e2??** gespeeld. Na **18. ... Dd8xg5** sta ik een pion voor. In het toreneindspel dat na enkele zetten ontstaat heb ik natuurlijk nog steeds mijn pluspion, en ik win het. Promotie H3 wint deze uitwedstrijd met 3-5.

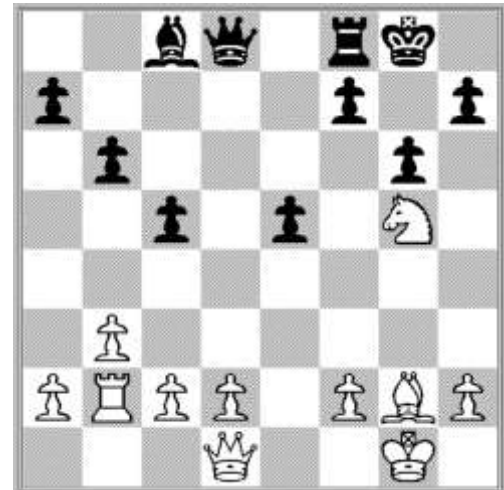

diagram 3

Conclusie 1: zo win je dus met een stuk achterstand...

In de volgende externe partij ging het zelfs nog slechter.

J. v.d.Donk – R. Matai, Delft, 18-06-2019, DSC H6 - Promotie H4, bord 2.

Zwart heeft zojuist lang gerokeerd, heel onverstandig van mij (*zie diagram 4*).

19. Db3 Td7, 20. Lxc6 Tc7 (20.., bxc6 kan niet wegens mat op b8) **21. Lxb7+** (ja het gaat weer lekker!) **Kd8, 22. Pe6+ Lxe6, 23. Dxe6 Td7, 24. Lc6 Td6** (*zie diagram 5*).

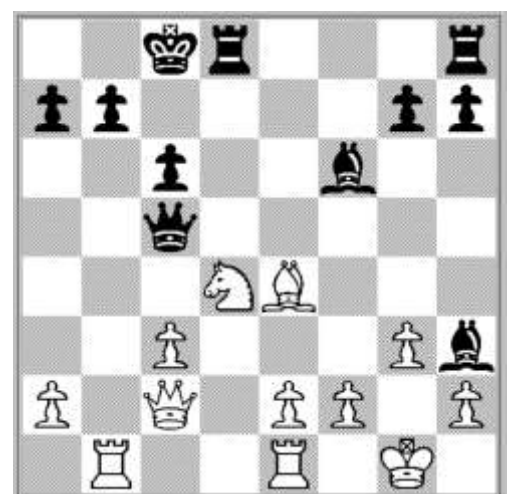

diagram 4

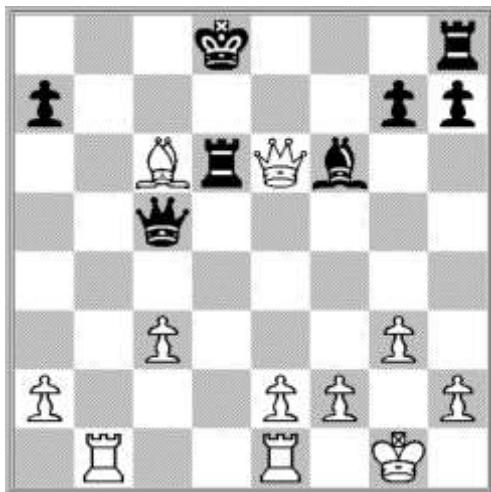

diagram 5

(Ik dacht dat wit nu mat kon geven met 25. Tb8+ Kc7, 26. Dc8 maar er staat een zwarte toren op h8.)

25. Ted1 Kc7, 26. Df7+ Kc8 (zie diagram 6).

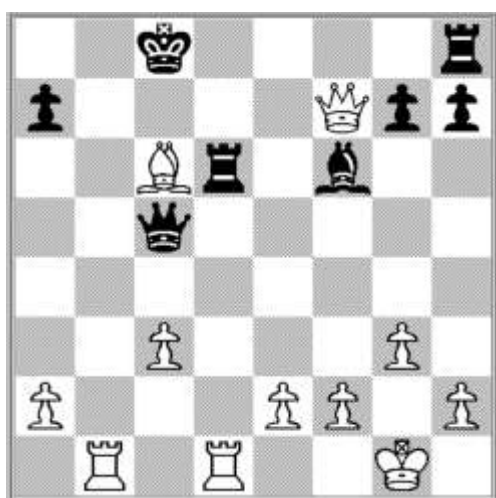

diagram 6

27. Db7+ ?? (27. Tb8+! Kxb8, 28. Db7 is mat !)

27. ... Kd8 28. Db8+ Ke7, 29. Tb7+ Ke6 (zie diagram 7).

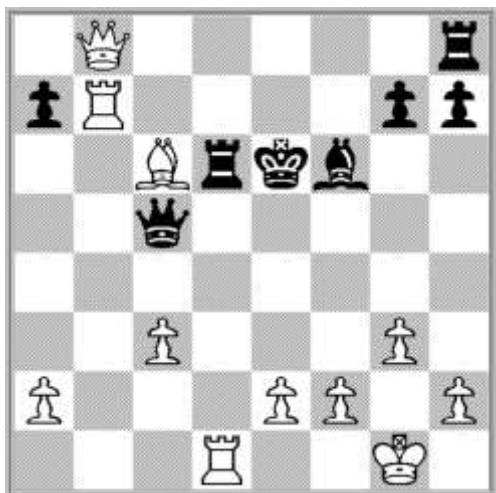

diagram 7

Volgens mij heeft wit nu een aantal interessante mogelijkheden naast de gespeelde tekstzet **30. Dxd6+**. Die laat ik aan de geïnteresseerde lezer om zelf uit te zoeken.
Tip: 30. Txd6+ Kxd6, 31. Dxd8/Td7+, of 30. Ld7+.

30. Dxd6+ Dxd6, 31. Txd6+ Kxd6, 32. Le4 h6, 33. Txa7 Lxc3, 34. a4 Tf8, 35. Lf3 (haalt grappen met Lc3-d4 er alvast uit) Tf5 (zie diagram 8).

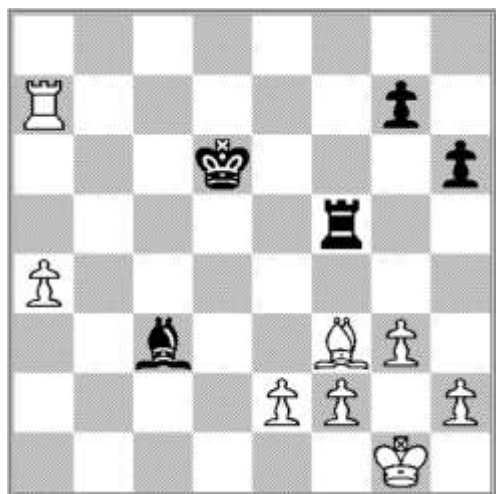

diagram 8

Tsja, zo sta je met zwart drie pionnen achter. Wel ongelijke lopers. Wit moet hier gewonnen staan. Wit had nog 8 minuten, ikzelf 22. Wat nu volgt is één van de vreemdste zetten die ooit tegen mij zijn gespeeld. Gaat u er maar eens goed voor zitten. Mijn tegenstander had in de competitie tot nu toe onder andere gewonnen van een Elo 1870 en remise gemaakt tegen Elo 2083. En toen deed hij dus...

36. Txxg7 ??? Waarom ? Ik durfde achteraf dit niet aan de tegenstander te vragen. Zo maar een toren weggeven terwijl je eerder mat had moeten geven! Ik denk dat als de zwarte loper op f6 had gestaan, wit deze zet niet had gespeeld. Je zit toch echt eventjes raar te kijken als je tegenstander dit speelt. Ik zag niet waarom dit een briljant en winnend offer zou zijn dus nam ik maar gewoon.

36..., Lxxg7 en zwart won.

Promotie H4 speelde deze wedstrijd gelijk (4-4) en pakte haar eerste wedstrijdpoint.

Conclusie 2: zo win je dus terwijl je mat in 2 had moeten gaan...

□

varia	Bauhaus in Museum Boijmans in Rotterdam	Henk Alberts
--------------	--	---------------------

Het 170 jaar oude museum Boijmans van Beuningen in Rotterdam gaat binnenkort voor een ingrijpende verbouwing (kosten 223,5 miljoen) voor 7 jaar dicht. Maar voor de definitieve sluiting pakt men t/m 26 mei nog eenmaal groots uit met de tentoonstelling "*Nederland ⇌ Bauhaus - pioniers van een nieuwe wereld*". Dit omdat het in 2019 honderd jaar geleden is dat het Bauhaus werd opgericht. De focus van de tentoonstelling in het museum Boijmans van Beuningen is de relatie tussen Bauhaus en Nederland. En om dit te bewerkstelligen is de tentoonstelling opgebouwd uit 23 ontmoetingspunten tussen Bauhaus en andere kunstenaars en ontwerpers. Het museum pakt met 800 objecten, (waarvan 200 uit eigen collectie) groots uit. En natuurlijk is er in Rotterdam ook een exemplaar van het beroemde Bauhaus-schaakspel van Josef Hartwig te zien (zie foto).

Maar er worden nog een tweetal

schaakspelen getoond, beide weer heel anders dan het boven getoonde Bauhaus schaakspel:

- een schaakspel van Vilmos Huszár, een van de grondleggers van de kunststroming De Stijl, dat normaliter in museum Belvédère in Heerenveen in depot ligt. Wat dit exemplaar zo bijzonder maakt, is dat dit schaakspel van hout is, waar andere bekende exemplaren van aluminium zijn gemaakt;
- een schaakspel van Gustav Weidanz uit Burg Griebenstein, Halle Burg.

Voor meer details: zie www.euwe.nl .

□

Zetten van Van Zetten	De old-skool derby in 079	Maarten van Zetten
------------------------------	----------------------------------	---------------------------

Op 29 november stond er een ouderwetse derby op het programma. Botwinnik tegen Promotie. De meest gunstige uitwedstrijd aller tijden waarschijnlijk. Inzet was een plek bemachtigen bij de laatste acht in poule C van de KNSB-beker.

Na onderling afstemmen kwam de 29^e als geschikte datum naar voren. Bernard was deze keer weer beter en Arie en Rachid waren ook van de partij. We hadden ons niet heel bewust met de opstelling bezig gehouden. Botwinnik had de keuze gemaakt om hun sterkste spelers aan bord 1 en 4 op te stellen, mogelijk met de meeste kans op een verrassing. Na een uurtje kwam er al wat teken in de strijd, waarbij opgemerkt moet worden dat de heren van Botwinnik erg goede gastheren waren.

Bernard miste een klein kansje op voordeel tegen Stefan Buchly, die speelde vervolgens erg solide. Hij wist langzaam zijn stelling te versterken. Door op te rukken met zijn pionnen en de stukken op de juiste velden te zetten, kwam hij steeds beter te staan. Op geven moment vervlakte de stelling en kwam er een eindspel met torens en ongelijke lopers op het bord. In de slotstelling was het eerder wit die beter stond. De heren tekenden voor een halfje ($\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$).

Bij Arie was een gesloten stelling ontstaan, waarin beide partijen alle tijd hadden om te manoeuvreren. Er waren weinig stukken geruild en de pionstructuur lag ook vast. Het duurde even voordat er teken in de strijd kwam. Waarschijnlijk was het de hele tijd wel gelijk, maar het speelde op geven moment wat prettig voor zwart. Thom Beeren probeerde er het beste van te maken, maar Arie hield het hoofd koel en wist bekwaam zijn voordeel in winst om te zetten ($\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$).

Rachid had een gesloten stelling en Yde van Deutekom, die vroeger in de jeugd nog bij Promotie speelde, had met origineel spel een mooie stelling weten te bereiken. Zwart kon gevaarlijk oprukken op de damevleugel, maar moest hier wel voorzicht spelen, omdat elke verkeerde pionzet fataal kon zijn. Na lang duwen wist Rachid toch naar een goed eindspel te gaan, waarin zijn paard heerste over de zwarte loper. Rachid wist een pion te winnen en al snel had hij een gewonnen eindspel wat hij secuur naar winst wist te voeren ($\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$).

Zelf mocht ik aantreden tegen Rogier Zoun, aan bord 4. Rogier is een goede speler, met name tactisch kan hij gevaarlijk uit de hoek komen. Gelukkig had ik na een zware middagtraining de luxe om een powernappie te doen, zodat ik uitgerust achter het bord zat. Nadat hij rokeerde, kon ik dat ook doen en wist ik vervolgens de zwarte stukken steeds meer naar achter te drukken. Rogier had weinig spel en moest lijdzaam toezien hoe ik mijn stelling kon versterken. Op geven moment was het een duidelijke plus, maar onder tijdsdruk speelde ik het niet optimaal. Rogier had een goede kans op tegenspel, maar dat zag hij helaas te laat. Hierdoor wist ik een pion te winnen en in zware tijdnood bezweek Rogier dan ook ($\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$).

We mogen ons nu opmaken voor een zware wedstrijd. LSG 1, wat uitkomt in de meesterklasse en de huidige landskampioen is onze volgende tegenstander. Voor Bernard is dit de meest dichtbijzijnde wedstrijd, maar voor ons ook niet ver en het is een mooie uitdaging. De verwachtingen zullen niet hoog gespannen zijn, maar het is leuk om mee te maken.

Botwinnik (gemiddeld 2022)		Promotie (gemiddeld 2175)			$\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$
Thom Beeren	2091	Arie Werksma	2198	w-z	0 - 1
Yde van Deutekom	1944	Rachid Schrik	2125	z-w	0 - 1
Stefan Buchly	1986	Bernard Bannink	2214	w-z	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
Rogier Zoun	2067	Maarten van Zetten	2162	z-w	0 - 1

□

extra	Aanvulling op het verslag van Maarten (zie hiervoor)	Rachid Schrik
--------------	--	----------------------

Heb net de partij van Lasker gevonden! Deze had ik tijdens mijn partij in mijn achterhoofd :-)

Test your Chess Pattern Recognition is een leuk boek van Arthur van de Oudeweetering. Af en toe herken ik zelf ook nog een patroon, deze is overigens niet uit zijn boek.

Dit diagram is Lasker – Burn, Sint-Petersburg, 1909.
Wit staat hier al erg mooi op de koningsvleugel en zwart op de damevleugel. Of niet?

De volgende witte zet zag ik niet aankomen:

1. a4!	En ook op de damevleugel moet zwart alle zeilen bijzetten. Na...
1. ...	Lb6
2. axb5	Dxb5
3. Pf5!	Dd7
4. Dg4	f6
5. Lc2 (!)	Lc5
6. Ta1!	Switch! En La4 dreigt.
	Teb8
7. Lc1	En zwart stond aan alle kanten verloren, zeer indrukwekkend spel van de wereldkampioen.

Nu naar mijn aanzienlijk minder spannende stelling tegen Yde, Zoetermeer 2018. Laatste zetten waren 21. Db2-c2 Lc8-f5.

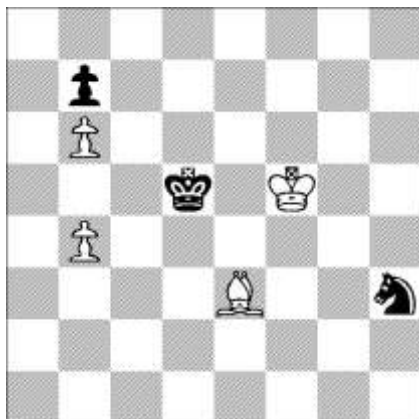
Ook hier is de zwarte damevleugel minder sterk dan hij eruit ziet:

22. a4!	In de voetsporen van de mighty Lasker :-) Zwart had geen zin in de zwakke pionnen waar Burn in bovenstaande diagram mee bleef zitten en gaf met ...
22. ...	b4 ... een pion, maar kreeg daar niet genoeg voor.
23. cxb4	c3
24. Dxc3	Tfc8
25. Db3	Dxb3
26. Pxb3	Txb4
27. Pc5	en wit won met goed paard en pluspion tegen matige looper.

Mijn partij valt wel erg in het niet bij die van Lasker, maar e.e.a. toont wel aan dat het handig kan zijn om wat potjes van oude wereldkampioenen nagespeeld te hebben...

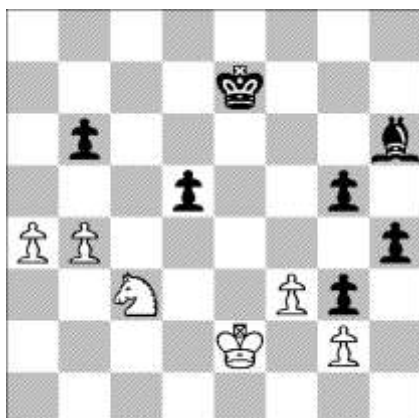
□

In het afgelopen Tata Steel-toernooi was er grote opwinding over het einde van de partij Anish Giri-Sam Shankland. De Amerikaanse kampioen gaf op in de volgende stelling:

Het paard is gevangen op h3 maar zwart kan op c8 en a8 een veilig heenkomen zoeken en wit kan dan niet anders dan pat zetten. Dus Kd6 gevolgd door Kd7 en Kc8 is pot remise. Blijkbaar was Sam Shankland niet op de hoogte van deze vesting en gaf op. Giri kon het bijna niet geloven en vroeg voor de zekerheid of Sam opgaf. Giri zei na afloop dat hij een remise-aanbod ook had aangenomen. Extra zout in de wonden.

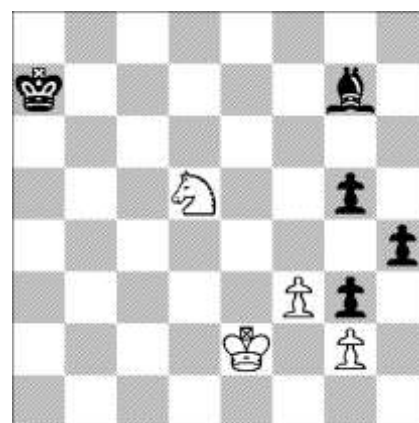
In 1985 streed ik voor het clubkampioenschap tegen de clubkampioen 1983/1984 Jan Kalkwijk. Ik was 20 en Jan was een ervaren schaker met een zwaar positionele stijl waar ik weinig vat op had. Na het afbreken had ik de volgende stelling na 41 Pc3 :

Ik stond een pion achter maar had aan remise genoeg om het kampioenschap veilig te stellen.

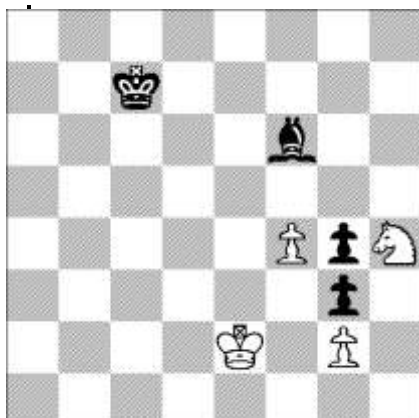
Ik had een aardig idee in de stelling gezien dat mij remise zou opleveren.

Zwart speelde zoals verwacht 41. Kd6 en ik wikkelde af middels 42. Pb5+ Kd7, 43. a5 bxa5, 44. bxa5 Lg7, 45. a6 Kc6, 46. a7 Kb7, 47. Pc7 Kxa7, 48. Pxd5 tot de volgende stelling.

U ziet de contouren van al een beetje verschijnen.

Jan vervolgde met 48. ... Kb7, 49. Pe7 Kc7? en hier maakte ik remise met 50. f4; na gxf4 komt 51. Pd5 en Pxf4 en na het gespeelde g4 komt 51. Pf5 Lf6 en Pxf4 en Jan bood remise aan.

Ook hier heeft zwart na Lxh4 geen mogelijkheid om de vesting te slechten. Met 49. ... Le5! was het nog spannend geworden hoewel ook dan de winst nog ver weg is maar wit kan geen remise afdwingen. Bijvoorbeeld 50. Pg6 Ld6, 51. f4 Lxf4, 52. Kf3 Ld6, 53. Kg4 Kc6, 54. Ph8 Kd5, 55. Pf7 Le7, 56. Ph6 en wit heeft een soort vesting maar of dat echt zo is weet ik niet zeker.

Op Youtube is over dit thema en de partij Giri-Shankland ook een aardig filmpje van Daniel King terug te vinden met ook wat andere partijen: <https://www.youtube.com/watch?v=0lbqDoE5nBo>
Zo wist ik te ontsnappen met remise en was voor het eerst kampioen.

Aanvulling van Henk Alberts:

Misschien wel leuk om hierbij te vertellen: ik was die dag van de partij Anish Giri - Sam Shankland in Wijk aan Zee en ook in de commentaarzaal. Als ik het goed onthouden heb gaf Genna Sosonko die dag commentaar. Het bleek onder grootmeesters (en dus zeker ook bij Giri en Shankland) algemene kennis te zijn, dat deze stelling remise is als de witte Koning h1 bereikt.

In de variant bij Anish Giri - Sam Shankland is er echter specifiek aan de hand dat de witte Koning op f1 komt, niet op h1, maar dat het toch remise is. In de commentaarzaal kregen we dat pas later door, Giri had het ook ontdekt, Shankland dus duidelijk niet.

Eigenlijk gaat dit dus over iets dat Bernard en Jan Kalkwijk in 1983/1984 ook al deels wisten / vermoed hebben: "Met 49 ...Le5! was het nog spannend geworden hoewel ook dan de winst nog ver weg is maar wit kan geen remise afdwingen. Bijvoorbeeld 50 Pg6 Ld6 51 f4 Lxf4 52 Kf3 Ld6 53 Kg4 Kc6 54 Ph8 Kd5 55 Pf7 Le7 56 Ph6 en wit heeft een soort vesting maar of dat echt zo is weet ik niet zeker."

In de speelzaal gebeurde er vervolgens ook nog iets aparts met de uitslag: de partij was afgelopen, er verscheen 1-0 op het elektronische bord in de speelzaal, dit werd gecorrigeerd in ½-½, daarna weer in 1-0 en toen dat na 5 minuten niet meer veranderd was concludeerden wij als toeschouwers (ik stond met o.a. Harrie Boerkamp te kijken) dat Giri dan dus toch gewonnen had.

varia	Chessmen van Erwin Olaf in Haags Fotomuseum	Henk Alberts
--------------	--	---------------------

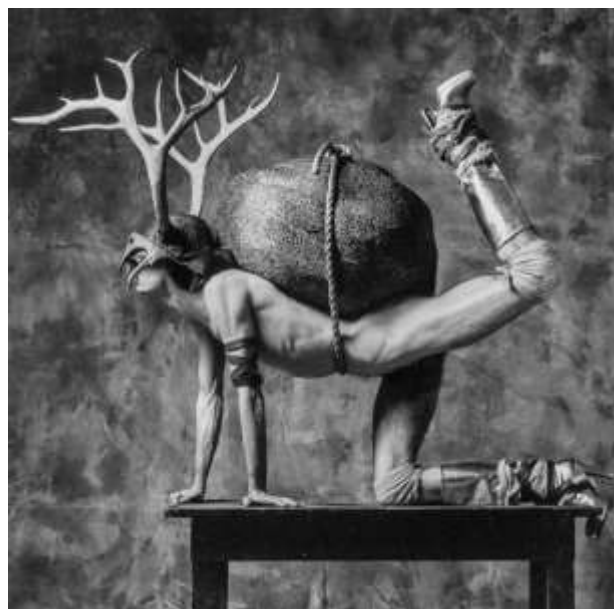
Het Gemeentemuseum Den Haag en het naast-gelegen Fotomuseum houden van 16 februari t/m 12 mei 2019 een dubbeltentoonstelling met foto's van Erwin Olaf. Dit als eerbetoon aan één van Nederlands meest beroemde fotografen, Erwin Olaf, die dit jaar zijn zestigste verjaardag viert.

Olaf maakte portretten voor het Nederlandse koningshuis en een ontwerp voor de munt van Willem Alexander. Zijn fotografisch werk maakt deel uit van het Nederlands erfgoed en een 'kerncollectie' van zijn werk is sinds mei 2018 in de collectie van het Rijksmuseum opgenomen.

Bij het vroegste werk van Olaf (dat nu in het Fotomuseum te zien is) hoort ook de serie Chessmen.

In deze serie geeft hij zijn interpretatie van de 32 schaakstukken middels een reeks symbolische tableaux vivants. Ter verbeelding van de verhoudingen tussen koningen, lopers, paarden, torens en pionnen zijn de fier poserende modellen met bizarre (heersers- en overheersings-) attributen uitgerust, waaronder gehoornde en bepluimde helmen, zweepen, bullenpezen, spinrag, touwen, riemen en tuigjes, kunstpenissen en meer. 32 Vervreemdende zwart/wit foto's van schaakstukken, zoals hierboven getoond. Voor deze serie Chessmen uit 1988 ontving Erwin Olaf destijds de prijs voor jonge Europese fotografen.

Voor meer details: zie www.euwe.nl .

opgaven	Wit/zwart speelt en wint (resp. maakt remise)	redactie
---------	---	----------

	<u>stelling 1</u> zwart aan zet → <i>remise</i> ●		<u>stelling 2</u> zwart aan zet → <i>remise</i> ●
	<u>stelling 3</u> zwart aan zet ●		<u>stelling 4</u> wit aan zet ○
	<u>stelling 5</u> wit aan zet ○		<u>stelling 6</u> wit aan zet ○
	<u>stelling 7</u> wit aan zet ○		<u>stelling 8</u> zwart aan zet ●

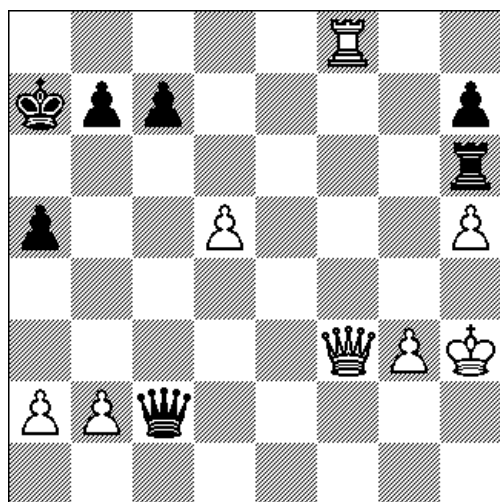
[bron: o.a. Hans Ree, NRC]

oplossingen: → blz. 41

partijen	Ondertussen in Bolivia	Hans Meijer
-----------------	-------------------------------	--------------------

Een bekend gezegde is dat wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Dus laten we eens kijken hoe het de Boliviaanse jeugd op het internationale schaaktoneel sinds de Olympiade van Batumi 2018, Georgië, vergaat. Wat de leden van de oude garde in Bolivia betreft volsta ik met op te merken dat er in de top 10 van Bolivia van maart 2019 nog drie aanwezig zijn. Dat zijn GM Oswaldo Zambrana (nummer 1; ELO 2440; geb. jaar. 1981), IM Jonny Cueto (nummer 5; ELO 2241; geb. jaar. 1972) en FM Mario Yber Lopez (nummer 6; ELO 2202; geb. jaar 1959). Het is altijd leuk om even te kijken waar ik met mijn ELO rating op de Boliviaanse ranglijst zou staan. Ik heb een rating van 2158 en deze zou goed zijn voor een elfde plek! Mijn geboortjaar is 1949.

De nummer twee van het Boliviaanse schaak is IM José Daniel Gemy. Hij is in 1992 geboren en heeft een rating van 2371. Dat is 47 punten onder zijn absolute top die hij in augustus 2015 bereikte. Desondanks vertelde hij mij onlangs dat hij streeft naar de grootmeester titel en gezegd moet worden dat hij niet stil zit. Het IRT Magistral Cochabamba in december 2018 verliep uitstekend [5.5 uit 7; ELO +1.7]. Dit toernooi won hij. Daarna speelde hij in dezelfde maand in het V Torneo Internacional de Ajedrez in Arica, Chili, [5.5 uit 9; ELO -8.9] en in februari nam hij deel aan de Copa Marcel Duchamp [6.5 uit 9; ELO -6.6] en het V Magistral Marcel Duchamp [3 uit 9; ELO -13.4] in Montevideo, Uruguay. Hij trof tijdens de 34 ronden van deze vier toernooien acht schakers met een rating van boven de 2400 en dit resulteerde in de minimale score van [+0; =2; -6]. Het ziet er dan ook naar uit dat zijn weg naar de GM titel een lange zal zijn. Wat was het moment dat het met Gemy bergafwaarts ging? Zelf denk ik dat zijn partij tegen de Deense GM Jacob Vang Glud in de derde ronde van de schaakolympiade in Batumi dat moment was. Gemy verkreeg een gunstige positie die hij niet wist te verzilveren. Hieronder deze partij.

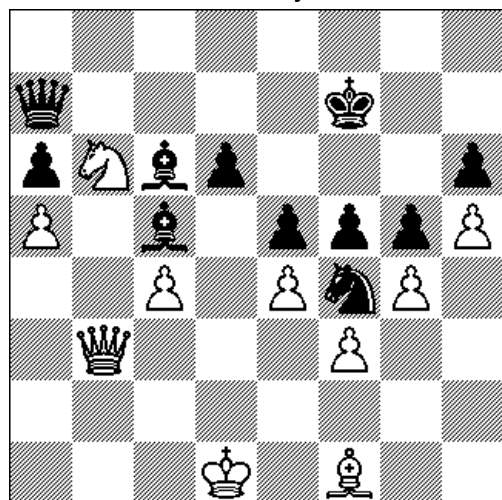
José Daniel Gemy (2400) - Jakob Vang Glud (2514),
World Chess Olympiad 2018, Batumi, 26-09-2018
1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.0-0 Pf6 5.d4 Lxd4 6.Pxd4 Pxd4 7.f4 d6 8.fxe5 dxe5 9.Lg5 De7 10.Pa3 Tg8 11.Kh1 Ld7 12.De1 Pe6 13.Lh4 Lc6 14.Ld5 Lxd5 15.exd5 Pf4 16.Lxf6 gxf6 17.De4 Tg5 18.Tae1 Pg6 19.h4 Th5 20.g3 Dd7 21.Kg1 0-0-0 22.Txf6 Tg8 23.Kf2 Kb8 24.Df3 Dd8 25.Txf7 Th6 26.h5 Pe7 27.Txe5 Pc8 28.Pc4 Pd6 29.Pxd6 Dxd6 30.Tef5 Dc5+ 31.Kg2 Dxc2+ 32.Kh3 a5 33.Tf8+ Txf8 34.Txf8+ Ka7 Zie diagram. ½-½

In de slotstelling werd remise overeengekomen. Gemy kon mijns inziens met 35.De3+ Tb6 36.Dc3 Dxc3 37.bxc3 risicoloos op winst spelen. Op mijn vraag waarom hij dat niet deed bleef hij het antwoord schuldig. Door dit gemiste halfje verloor Bolivia

de match tegen Denemarken met 2.5 tegen 1.5 en was het veroordeeld tot spelen in 'de kelder'. Tijdens het verdere verloop van het toernooi trof het als 99ste geplaatste Bolivia louter landen die lager op ranglijst stonden met uitzondering van het als 88ste geplaatste Tunesië. Op de eindranglijst stond Bolivia op plaats 102. Gemy scoorde tijdens de olympiade 6.5 uit 9, een score die in overeenstemming was met zijn ELO rating van 2400, d.w.z. het niveau van een IM.

De nummer drie op de FIDE ranglijst voor Bolivia is Fernando Bolaños. Zijn geboortjaar is het jaar 2000 en zijn ELO rating is 2289. Drie jaar geleden had hij een rating van 1953, hetgeen een winst van 112 punten per jaar jaar inhoudt. Tijdens de Olympiade in Batumi moest hij genoegen nemen met een bescheiden resultaat [2 uit 6; ELO -29.6]. Daarna ging het echter crescendo. In december 2018 tijdens

het IRT Magistral Cochabamba legde hij beslag op de derde plaats [4.5 uit 7; ELO +46.0] en in januari nam hij deel aan het IV ITT Zicosur 2019 in Antofagasta, Chili, [6.5 uit 9; ELO +44.6]. Twee uitstekende resultaten. Het zou mij niet verbazen als Bolaños over een paar jaar onze volgende IM wordt. Hieronder de partij van Fernando Bolaños tegen de Peruaanse schaaklegende GM Julio Granda Zuñiga uit het Zicosur toernooi.

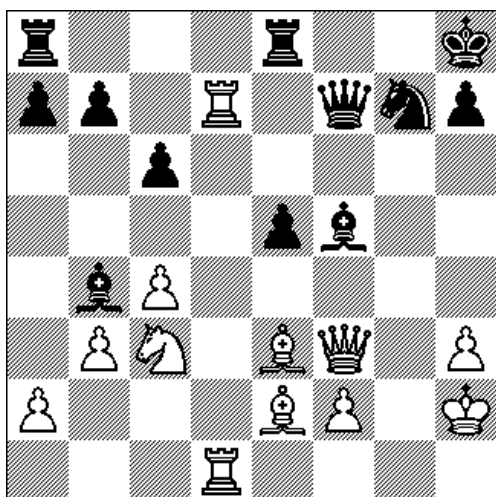

Fernando Bolaños (2231) - Julio Granda (2641),
Zicosur, Antofagasta, Chili, 2019, 08-01-2019

**1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.c4 e5 4.Le2 Pc6 5.Pc3 g6 6.d3 Lg7 7.h4 h6
8.h5 g5 9.Pd2 Pd4 10.g4** Met deze slimme zet sluit Bolaños de
stelling. **10...Pe7 11.Pf1 a6 12.a4 Ld7 13.Pe3 0-0 14.0-0 b5
15.Ld2 bxc4 16.dxc4 Tb8 17.Ta2 Lf6 18.Pcd5 Pec6 19.De1 Kg7
20.Ld1 Dc8 21.f3 Ld8 22.Tf2 Tb7 23.Lc3 Db8 24.Lc2 Da7 25.Kg2
f6 26.Ld1 Le6 27.Ta3 Tff7 28.b3 Db8 29.Tb2 Lb6 30.Ta1 Dd8
31.Tab1 Tb8 32.b4 cxb4 33.Pxb4 Pxb4 34.Txb4 Pc6 35.T4b2 Lc5
36.Txb8 Pxb8 37.Pd5 Dc8 38.a5 Tb7 39.Lc2 Pc6 40.Txb7+ Dxb7
41.Db1 Dc8 42.Ld1 Kf7 43.Kf1 Pd4 44.Ke1 Ld7 45.Kd2 Lc6**

**46.Db2 Pe6 47.Le2 Da8 48.Pb6 Db7 49.Pd5 Da7 50.Kd1 Pf4 51.Lf1 Pe6 52.Le2 Pf8 53.Lb4 Pd7 54.Lc3
Da8 55.Kd2 Dc8 56.Da2 Pf8 57.Kd1 Pe6 58.Kd2 Pf4 59.Lf1 Ld7 60.Db3 Le6 61.Db1 La7 62.Db4 Lc5
63.Db1 Ld7 64.Db3 Lc6 65.Kd1 Dd8 66.Kd2 Kg7 67.Da2 Dd7 68.Db3 Da7 69.Kd1 Kf7 70.Pb6 f5** (zie
diagram). Granda wilde uiteraard koste wat kost deze partij winnen. **71.gxf5 Pxf5 72.Pd5 Pf6 73.Ld2
Pd7 74.f4 exf4 75.Dh3 Lxd5 76.Dh5+ Ke7 77.cxd5 Lb4** Veel sterker lijkt **77.Le3. 78.Lxb4 Dd4+ 79.Ld2 Pf6
80.Dxh6 Pxe4 81.f6+ Pxf6 82.Dxg5 Da4+ 83.Ke2 De4+ 84.Kf2 Dd4+ 85.Ke2 De4+ ½-½**

De vierde man op de Boliviaanse ranglijst is Adonay Delgadillo. Hij is geboren in 1994 en heeft een rating van 2258. In januari 2016 had Delgadillo nog een rating van 2123, daarna volgde een snelle stijging tot 2240 in oktober 2016 waarna zo'n anderhalf jaar zonder schaken volgde. Eind 2018 speelde Delgadillo mee in het V Torneo Internacional de Ajedrez in Arica, Chili, [6 uit 10; ELO +0.0]. Tijdens het IV ITT Zicosur toernooi in januari ging het hem voor de wind [6.5 uit 10; ELO +30.6]. Hij dwong GM Yuri Gonzales (ELO 2562) in de zevende ronde en GM Federico Perez Ponsa (ELO 2560) in de achtste ronde remises af, in de negende verloor hij van GM Diego Flores (ELO 2609) terwijl hij in de tiende ronde van

zijn landgenoot Daniel Titichoca (ELO 2179) won. Kijk, dat is een manier om op de eindranglijst een fatsoenlijke positie te bereiken. Hieronder zijn partij tegen GM Perez Ponsa uit het Zicosur toernooi.

Federico Perez Ponsa (2560) - Adonay Delgadillo (2218),
IV International Zicosur 2019, Antofagasta, Chili, 09-01-2019
**1.d4 Pf6 2.Pf3 g6 3.g3 Lg7 4.Lg2 O-O 5.O-O d6 6.c4 Pbd7 7.Pc3
e5 8.h3 c6 9.e4 Db6 10.Te1 Te8 11.dxe5 Pxe5 12.Pxe5 dxe5
13.Dc2 Le6 14.Le3 Da5 15.Lf1 Dc7 16.Tad1 Ph5 17.De2 Dc8
18.Kh2 Dc7 19.Td2 Lf8 20.Ted1 f6 21.Df3 Df7 22.Le2 Pg7 23.g4
Kh8 24.b3 Lb4 25.Td3 f5 26.gxf5 gxf5 27.exf5 Lxf5 28.Td7 ½-½**
Een mogelijke voortzetting is **28...Df8 29.Txg7 Dxg7 30.Dxf5 Lxc3.**

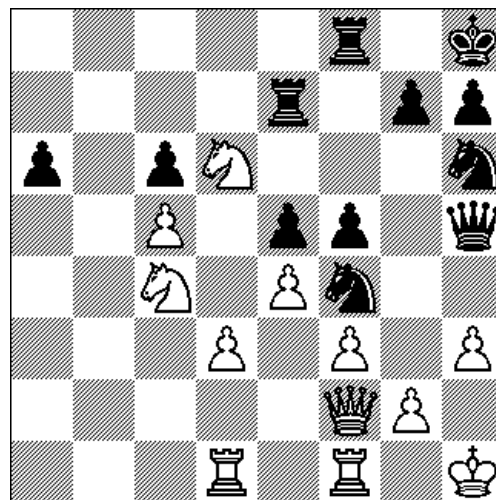
De nummer zeven van de Boliviaanse ranglijst is Daniel Pinto die geboren is in 2001. Zijn rating is 2186. Sinds 2015 schommelt zijn rating flink heen en weer tussen 2041 en 2209 hetgeen te maken heeft met de K=40 factor die de FIDE hanteert voor spelers in zijn leeftijdscategorie. Pinto vertegenwoordigde

Bolivia tijdens de Batumi Olympiade [4.5 uit 9; ELO + 15.2]. Tijdens het XXIX Festival Panamericano de la Juventud sub 18 in Santiago, Chili, in juli 2018 slaagde hij er niet in indruk te maken [5 uit 9; ELO -35.2].

Jonas Buhl Bjerre (2423) – Daniel Pinto (2131), World Chess Olympiad 2018, Batumi, 26-09-2018

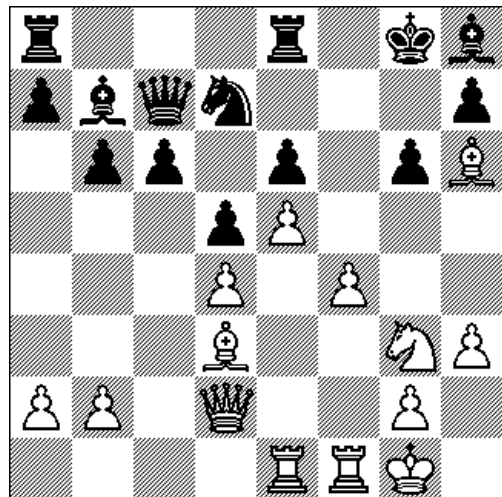
1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Pf6 4.d3 Lc5 5.c3 d6 6.0–0 a6 7.a4 La7 8.Pa3 Pe7 9.Pc2 Pg6 10.Le3 0–0 11.Lxa7 Txa7 12.Pe3 b6 13.Dc2 c6 14.b4 Tc7 15.Tad1 b5 16.La2 Pg4 17.c4 bxa4 18.c5 dxc5 19.bxc5 Df6 20.h3 Ph6 21.Pd2 Pf4 22.Pdc4 Dg5 23.Kh1 Dh5 24.f3 Kh8 25.Df2 Le6 26.Pd6 a3 27.Lxe6 Pxe6 28.Pec4 Pf4 29.Pxa3 f5 30.Pac4 Te7 (zie diagram) 31.Pa5 Te6 32.Pxc6 Tg6 33.g3 Pxb3 34.Dh2 fxe4 35.fxe4 Tgf6 36.Txf6 Dxd1+ 37.Kg2 Txf6 38.Kxh3 Dh5+ 39.Kg2 Tf2+ 0–1 Een tegenvaller voor de Deense IM.

De andere nummer zeven van Bolivia is Daniel Titichoca Daza. Zijn geboortjaar is 2003 en zijn rating is 2186. Zijn rating stijgt sinds oktober 2016 gestaag. Tijdens het Zicosur 2019 toernooi in Antofagasta, Chili, deed hij het redelijk [5.5 uit 9; ELO +1.2]. Veel beter verging het hem tijdens het Festival Suamericano de la Juventud 2018, Sub 16, in Lima, Peru, [7 uit 9; ELO + 43.2] en ook tijdens het XXIX Festival Panamericano de la Juventud Sub 16 in Santiago, Chili, [6.5 uit 9; ELO +43.2]. Ik verwacht dan ook dat we nog veel van de jonge Daniel Titichoca Daza zullen horen.

De nummer negen van Bolivia is Luis Miguel Aguilar die in 1999 geboren is. Zijn ELO rating is 2171. Zijn ratingcurve is atypisch. In 2016 was er sprake van een snelle stijging waardoor zijn rating in september 2016 even boven de 2300 uitkwam hetgeen hem de FM titel opleverde. Daarna was er sprake van een geleidelijke daling naar zijn huidige rating van 2171. Een blik op de toernooien die hij in 2016 speelde leert dat men hem in El Alto, zoals daar niet ongebruikelijk is, aan flink wat extra ratingpunten geholpen heeft [ELO +50; ELO +59; ELO +15; ELO +22; Totaal ELO +146]. Extra punten die hij inmiddels weer bij anderen heeft ingeleverd. Luis Miguel Aguilar was lid van Olympiade team dat in Batumi voor Bolivia uitkwam [2 uit 8; ELO -51.4].

Paolo Rozo is de nummer tien van Bolivia. Hij is geboren in 1995 en heeft een rating van 2166. Tussen maart 2012 en februari 2018 verdween hij van het schaaktoneel. Dat was jammer want hij was een van onze beloftes. Rozo vertegenwoordigde Bolivia tijdens de Olympiade van Batumi [6 uit 8; ELO +15.6]. In december speelde hij mee in het IRT Magistral de Cochabamba [3 uit 7; ELO -4.2]. Uit dit toernooi een vlot aanvalspartijtje tegen een lid van de oude garde.

Paulo Rozo (2170) - Jonny Cueto (2262), IRT Magistral de Ajedrez, Cochabamba, 08-12-2018. **1.d4 d6 2.e4 Pf6 3.Pc3 e5 4.Pf3 Pbd7 5.Ld3 c6 6.O-O g6 7.Pe2 Lg7 8.c3 O-O 9.h3 Te8 10.Pg3 Dc7 11.Le3 b6 12.Dd2 Lb7 13.Lh6 Lh8 14.Tae1 Pf8 15.Pg5 Pe6 16.Pxe6 fxe6 17.f4 exd4 18.cxd4 d5 19.e5 Pd7 (zie diagram) 20.f5 exf5 21.Pxf5 Pf8 22.Pd6 Pe6 23.Pxe8 Txe8 24.Df2 Lg7 25.Lxg7 Dxxg7 26.b4 De7 27.a3 Tf8 28.De3 Txf1+ 29.Txf1 Dh4 30.g4 De7 31.Tf6 c5 32.bxc5 bxc5 33.dxc5 d4 34.Dc1 Pxc5 35.Lc4+ Kh8 36.Txg6** Een fraaie slotzet. 1-0

□

puzzel	Oplossing Kerstpuzzel 2018	Jan Blankespoor
---------------	-----------------------------------	------------------------

En nu de hoofdsteden!

Blijkbaar was de kerstpuzzel moeilijker dan die van 2017. Vorig jaar 15 inzendingen, dit jaar 9. Zelfs Manuel, jarenlang stevast de eerste inzender van de oplossing van de kerstpuzzel, kwam er ditmaal ondanks hulp van anderen niet uit! Van de 10 Promotianen die een oplossing inzonden hadden er 9 een geheel correcte oplossing! Ton de Waal, Jan Willem Duijzer (namens zijn kinderen), Pieter Hijma, Ben Ahlers (mede namens zijn vrouw), Bert Ouwers, Sipke de Swart, Hamilcar Knops, Bernard Bannink en Gerhard Eggink (in volgorde van inzending) zijn hun namen. Frans Martens vond wel het juiste citaat, maar helaas: zijn Dakar moest toch echt Tokio zijn.

Oplossing met verklaring:

1. S(I=A)NTI (-L)AGO: Santiago	19. (T=P)RAAG: Praag
2. CARA(V=C)A(N=S): Caracas	20. AL GIER S: Algiers (INDIEN = ALS, MEST = GIER)
3. K OP EN (W=H)AGEN: Kopenhagen	21. WE (N) EN: Wenen (HUIL = WEEN)
4. CA (I) RO: Cairo (Caro is de voornaam van mevrouw Euwe)	22. K IN G (S) TON: Kingston
5. TO(N=K)IO: Tokio (Tonio is een roman van A.F.Th. van der Heijden)	23. L ONDE(-R) N: Londen
6. B(EI)ROE(K=T): Beiroet	24. RI(G)A: Riga
7. BANG KOK: Bangkok (Johnny Boer is hier de kok)	25. V E(N=I) K van rechts naar links: Kiev
8. (T=S)UIN LIV, van rechts naar links: Vilnius (hier werd Liv Tyler bedoeld)	26. SOM van links naar rechts KOU: Moskou
9. HELS in K-I: Helsinki	27. OT TA(T=W)A: Ottawa
10. Sofia	28. PA RIJ S: Parijs
11. M (AN(-T)ILL(EN=A)): Manilla	29. DUBBEL IN min BE: Dublin
12. TIRAN A: Tirana	30. P(I=E) K IN G: Peking
13. ANK ARA: Ankara	31. BATH EN E min B: Athene
14. KOE WIET (E en I verwisseld): Koeweit	32. R OM E: Rome
15. LUS NA KA (-N): Lusaka	33. TE H ER AAN min A: Teheran
16. S IN U-T, van rechts naar links: Tunis	34. SK OP JE: Skopje
17. (-D)AM STER DAM: Amsterdam	35. BIER LIJN min I: Berlijn
18. BOEK AR(-R)EST: Boekarest	36. W IN DE HOEK min E: Windhoek
	37. MA(G=S)ER U: Maseru (hoofdstad van Lesotho)
	38. H AA N OP I min A, min P: Hanoi

Het citaat: **Schaken is fitnesstraining voor de hersenen** (uitspraak van GM Kramnik)

Tijdens de afgelopen ledenvergadering heeft het lot de volgende inzenders als prijswinnaar aangewezen:

2017 (excuses voor de vertraging): *Ben Ahlers, Han Baas, Henk Noordhoek*

2018: *Jan Willem Duijzer, Hamilcar Knops, Ton de Waal*

partijen	Vleugelspits-syndroom	Maurice Hettfleisch
-----------------	------------------------------	----------------------------

De afgelopen maanden heb ik last van een regelmatig terugkerend probleem. Gekscherend noem ik het 'het vleugelspits-syndroom'. Het creëren van kansen gaat prima, maar afmaken is een ander verhaal. Het syndroom heeft gelukkig nog niet tot schade bij me geleid: de partijen waar het zich opspeelden, werden uiteindelijk, al dan niet met enig geluk, alsnog gewonnen. Genezing is desalniettemin gewenst; de 'driemaal is scheepsrecht-grens' heb ik al overleefd, maar een vierde keer kan het altijd verkeerd aflopen. Een voordeel van het syndroom is dan wel weer, dat er interessante tactische grappen ontstaan, waar u uw hoofd over kunt breken.

Fragment 1: Henk van der Scheer – Maurice Hettfleisch

Deze positie bereikte ik in december met zwart, in de derde ronde van het PK van de LSB tegen Henk van der Scheer. Wit beantwoordde **16. ... Dd8-g5** met **17. Lf3-e4?**. In eerdere zetten had wit al zorgvuldiger kunnen spelen, maar na Le4 komt zwart hard door het centrum opzetten. Beter was 17. Kh1 geweest, zodat de toren g2 op termijn kan verdedigen.

Nu volgde: **17. ... f5**, **18. f4?** (nu kan zwart ook nog eens de e-lijn openen; beter was 18. Ld3) **exf4**, **19. exf4 Pxf4**, **20. Lf3 Te2!**, **21. Dc3** (diagram 2).

Tot zover een goed opgezette aanval, lichtelijk geholpen door enkele zwakkere zetten van wit. De toren op e2 kan natuurlijk niet geslagen worden, vanwege de matdreiging op g2. Na enkele sterke zetten komt nu de kink in de kabel: **21. ... Ph3+?**

De goede zet was 21. ... Txg2+, 22. Kh1 Ld7

Ik had totaal over het hoofd gezien dat ik mijn toren rustig kon laten staan op g2 en de tijd had om mijn andere toren erbij te halen. Als de loper staat is het natuurlijk wederom mat! Bovendien is 23. Tae1 niet goed, vanwege axb4. Na 24. Dxb4 volgt Pe3, na 24. axb4 Ta2.

Ik had een schitterende kans voorbereid, maar schoot de bal niet in het doel! Aangezien ik Txg2 niet als goed had berekend, speelde ik Ph3: ik zag er niet direct winst in, maar dacht op zijn minst sowieso eeuwig schaak te hebben met Pf2. Niet slecht tegen een sterkere tegenstander! Het plan Ph3+ gevolgd door Pf2 werkt echter niet, vanwege een simpel tactisch trucje. Ziet u waarom?

22. Kh1 Pf2+ werkt niet, vanwege **23. Txf2 Txf2** en hier had wit 24. De1! moeten spelen, met een dubbele aanval op de toren en matveld e8! Gelukkig voor mij speelde wit **24. Te1** en kon ik mijn pion voorsprong afwikkelen naar een gewonnen eindspel.

Fragment 2: Maurice Hettfleisch – Hans Minnema

Een maand later speelde ik intern tegen Hans. Na een opening die neigde naar een afruil leidend tot saaie stellingen, probeerden wij allebei nog wat leuks ervan te maken. Zwart had paarden kunnen ruilen na wits **15. Pf3-Pd4**, maar koos voor **Pc6-Pe5**. Hier heeft wit een leuk plan om zwarts stukken onder druk te zetten.

16. f3 Ld3?! (Met Lh7 voorkomt zwart de complicaties na wits volgende zet) **17. f4! Lxf1, 18. fxe5 dxe5, 19. Txf1 Da6?** (19. ... Dd8 leidt tot gedwongen dameruil, waardoor de positie voor zwart makkelijker te verdedigen is.) **20. Pf5 Tad8, 21. Df2 Td3?!** (diagram 4). 21. ... Kh7 was, net als 17. Kh1 in de vorige partij, noodzakelijk om met de toren de g-pion te kunnen verdedigen. Met Pf5 en Df2 is er een mooie kans voorbereid, die ik wederom mis. Ziet u de winnende zet?

Ik berekende de winnende zet wederom niet goed door en besloot voor versimpeling van de stelling te gaan. **22. Pxd7 Kxd7, 23. Lc5 Dg6, 24. Lxf8+ Kxf8.** Materieel staat het weer gelijk en ondanks dat zwarts pionnenstructuur iets slechter is, is het goed te verdedigen. Uiteindelijk weet ik het eindspel te winnen, deels vanwege Hans' tijdnoed. Ik kreeg voor de tweede keer een gewonnen stelling op het bord, maar dat was dubbel werk: na zet 22 had het al gedaan moeten zijn!

De goede zet ziet er heel simpel uit: **22. Dg3!** In mijn berekening kwam een bekende kwaal opsteken: na 22. ... Df6 dacht ik dat de stelling verdedigd was en rekende ik niet meer verder. De aftrekaanval na 23. Pxd6+ werkte niet, vanwege 23. ... Dxd6, 24. Lxd6 Txd6, met een gelijk toreneindspel. Ook hier was echter een oplossing voor: **23. Dg4!** stapt uit de penning, waarna zwart een kwaliteit moet geven met Txe3. Alweer een verprutste kans!

Fragment 3: Erwin Guijt – Maurice Hettfleisch

Weer een maand later speelde ik intern tegen Erwin. In de opening won ik al snel een pion. Op zoek naar actief tegenspel rokeerde Erwin lang, waar ik zijn koning snel onder vuur kon nemen.

Na **18. ... Pe7-d5, 19. d2-d4** staat de volgende stelling op het bord.

19. ... Pc3! Het recept voor een koningsaanval: stukken erbij! Waar het paard twee zetten geleden nog voor de neus van zwarts koning stond, staat het beestje nu angstvallig dicht in de 'personal space' van de witte koning.

20. Lf6 Echt goede verdedigingszetten zijn er niet meer: wit kan met actieve zetten enkel hopen op onzorgvuldigheden van zwart.

In deze stelling kan zwart de kans na een goede voorbereiding in één keer afmaken. Het is voor de laatste keer aan u om de afmaker te vinden. U vermoedt het al: mij lukte het in de partij wederom niet.

Aangezien ik de direct winnende variant niet zag, koos ik voor de simpele afwikkeling: **20. ... Pxd1, 21. Lxh8 Pxc2, 22. Lb5+ Ld7, 23. Lxd7 Kxd7, 24. Tf1 Lxd2, 25. Kxd2 Txd8, 26. Txf2** met drie pionnen voorsprong en voor beide partijen een dame en een toren op het bord. Na gedwongen dameruil gaf wit vier zetten later op.

Het logische **20. ... Da1!** won direct. **21. Db1 Pxb1** wint uiteraard de dame. Wat ik had gemist, was het mat na **21. Pb1 Pa2#!** Ik stopte simpelweg met rekenen, nadat ik dacht dat er na Pb1 niets te winnen viel. Nog een gemiste kans, al bleef de stelling hier wel ruim gewonnen.

Tot driemaal toe heb ik een mooie, levensgrote kans gecreëerd, maar telkens gemist. Als Max een volgende keer twijfels heeft met de opstelling van Promotie H2: mijn voorkeursbord is rechtsbuiten!

□

partij	Toto	John Tan
---------------	-------------	-----------------

Vroeger, heel lang geleden, toen ik nog jong was, deden mijn vader en ik mee met de voetbal-toto. De uitslagen van 13 wedstrijden van de komende zondag (voor de jongeren: vroeger werden alle wedstrijden op één dag gespeeld) moesten dan zo goed mogelijk worden voorspeld. Was je klaar met invullen dan meld je onderin het formulier de naam van een Haagse Voetbalclub. Mijn vader vulde dan P.D.K. in, een club uit Kijkduin. Pastoors, Dominees en Kapelannen gniffelde hij dan. Later kwam ik er achter dat het de club was van Procureurs, Deurwaarders en Klerken. Het Toto-formulier werd daarna bij de plaatselijke sigarenboer ingeleverd en P.D.K. kreeg wat sponsorgeld.

Drie uitslagen had je altijd goed. Feyenoord won alles, Ajax won altijd, en natuurlijk won ADO alle wedstrijden, behalve wanneer ze tegen elkaar speelden. PSV speelde toen nog geen rol van betekenis. Clubs als Scheveningen Holland Sport, DWS (Door Wilskracht Sterk) en Elinkwijk werden met 6-0 opgerold. Rare uitslagen zoals Heracles-Ajax 1-0 of Excelsior-Feyenoord 2-1 kwamen vroeger niet voor. Zondagmiddag om 14.30 uur (voor 55- : vroeger begonnen alle wedstrijden om half drie) werd de radio (vroeger hadden we geen Fox Sport, sterker nog, niet ieder huis had televisie) aangezet. Met pen en papier werden de tussenstanden bijgehouden en werd alvast een cirkeltje gezet om de voorspelling die je alvast goed had; een 2-0 voorsprong werd vroeger nooit uit handen gegeven, zeker niet bij het duo Theo de Tank Laseroms en IJzeren Rinus Israël. Dit duo werd bekend van de uitspraak "of de tegenstander kwam er langs of de bal kwam er langs maar nooit allebei". Een weetje waar je niks aan hebt: op 1 september 1971 kreeg Theo de eer om de eerste Nederlandse voetballer te zijn die een gele kaart kreeg. Hij trapte naar een tegenstander en dat mocht vroeger al niet.

Ook bij het schaken kan je een toto maken en de uitslag voorspellen. Op 22-11-2018 speelde Promotie H2 een uitwedstrijd tegen DD 1. DD thuis is al ondoenlijk maar DD uit is helemaal kansloos. Gemiddelde rating 1944 om 1785 met Ph2 als lager gerete. Om de uitslag enigszins dragelijk te maken, besloot teamleider Max aan de opstelling te sleutelen.

Aan bord 1 van DD speelt een beer, een sterke beer met een rating van 2106. Onze sterkste speler komt niet verder dan 1884. De voorgaande twee wedstrijden speelde de beer aan bord 1. De kans is groot dat hij tegen ons ook aan één zit. Wie durft tegen de beer?! Ik, zei ik, en zo zat ik aan één. Hoe vullen we de toto-voorspelling in? Bij een verschil van 300 ratingpunten is de kans dat de sterkere speler wint 85% dus ik moet het doen met de resterende 15%. Hoewel ik wit heb, vullen we toch maar een tweetje in. Helemaal kansloos is de zaak niet: 15% kans op resultaat en daar ga ik voor! Tien man rond het eigen strafschoepgebied en 90 minuten lang betonvoetbal spelen.

Deze stelling kwam op het bord na de 30^e zet van zwart. Ik ben helemaal gelukkig met witte stelling. Een paar zetten geleden verscheen een wit paard op d6 maar die verdween op dezelfde zet in de doos. Haar (mijn stukken zijn allemaal vrouwelijk, dan ben ik er nóg zuiniger op) plaats werd ingenomen door een pion. Nog twee velden opschuiven en de pion is ineens acht punten meer waard maar de zwarte dame staat hinderlijk in de weg. Hoe kan je haar op boodschappen sturen? Met wat moeite heb ik een paard op d3 gekregen. Nu nog naar c5 en de zwarte dame moet ergens anders naar toe. Jammer dat er een zwart paard op e6 staat. Is het correct om Txe6 te spelen?

Zwart bood hier remise aan! Een dilemma. Txe6 ziet er kansrijk uit maar ik kwam toch voor een half punt? En moet ik dan nu doorspelen? Even fantaseren, hoe kan wit verder? Txe6 Dxe6; Pc5 De2; Tg1 (moet naar g1 vanwege Tb6-b2). Maar ik zag niet hoe wit verder komt na Td8. Daarom maar slap remise aangenomen, beter een halve kip dan een lege ei. Het doel is bereikt, remise, missie geslaagd! Ik mag voorin zitten!

Later op de avond bleek dat Promotie met 4½-3½ had verloren. Op de weg terug naar het altijd gezellige Zoetermeer mocht ik voorin zitten. De vraag bleef door het hoofd spoken: heel blij met remise maar had ik toch door moeten spelen? Als ik zou winnen dan zou de uitslag 4-4 worden en blijft H2 op de gedeelde eerste plaats staan.

Thuis vertelde het ijzer dat wit toch wel heel erg verloren staat na Txe6 Dxe6; Pc5 De2; Tg1 Lc8-h3! *Zie diagram.*

Ik zie dat soort zetten nooit aankomen; zou mijn tegenstander het wél hebben gezien?! g2xh3 gaat mat na Dxf3; Tg2 Tb1. De zwarte dreiging is Lxg2; Txg2 Tb1; Tg1 Dxf3. Om f3 te dekken moet wit c4 spelen maar na Tb2 kunnen de stukken in de doos. Achteraf een goede beslissing om remise te pakken. Het geweten is gesust en die avond heb ik heerlijk geslapen. De Toto-voorspelling is om zeep geholpen. Wéér geen alle 13 goed.

□

varia	Is de functie algemeen adjunct niet meer vacant?	Chris Schoon
--------------	---	---------------------

Bestuursperikelen beschouwd door uw materiaalcommissaris op de algemene ledenvergadering

(Volgens de aankondiging was dit de "toelichting op het jaarstuk materiaal", maar Chris kennende ging iedereen er eens goed voor zitten, en jawel, wat volgde was deze conférence - red.)

U denkt natuurlijk dat u gekomen bent voor een kwartiertje ontspannen geleuter over nieuw aangeschafte schaakstukken voor de jeugd. Niets is minder waar. Dit verhaal gaat over lief en leed. Natuurlijk meer over leed omdat dat nu eenmaal lekkerder is.

De titel van mijn oh zo noodzakelijke jaarlijkse beschouwing over het reilen en zeilen van bestuur en vereniging bedraagt *Is de functie algemeen adjunct niet meer vacant?* Jarenlang heeft in de bestuursstukken gestaan dat de functie van algemeen adjunct vacant is. En dit jaar is dat niet meer vermeld. De functie is zomaar geschrapt zonder de leden te raadplegen. En dat terwijl zo'n meneer juist nu meer dan nodig is. Ik noem u vier aandachtspunten.

We krijgen dit jaar een contributieverlaging voor de kiezen. Onvoorstelbaar. Het begin van het einde. De voortdurende drang zal er zijn om nog meer te bezuinigen. Het Breugem Snelschaaktoernooi wordt al geschrapt. Wat had een algemeen adjunct al niet kunnen doen om dit toernooi een nieuw leven in te blazen? Een andere bezuiniging: op de dinsdagen met externe partijen wordt de kleine zaal niet meer gereserveerd. Met alle problemen van krapte en geluidsoverlast van dien. Wat is de volgende stap: de grote zaal hebben we ook niet meer nodig als we de interne competitie volgens de formule

►

‘thuisschaak’ gaan inrichten. Ook goed voor het milieu. Maar nog wel even een aandachtspuntje voor het bestuur: jullie zullen het batig saldo van de barzuipers na elfen gaan missen.

De vraag is hoe we eventuele verdere drastische bestuursmissers kunnen opvangen? Hier ligt ook een taak voor een algemeen adjunct. Hij zal zich spoedig moeten beraden over een backstop.

We lazen het in het verslag van de wedstrijdleader extern: geen enkel team is afgelopen seizoen gepromoveerd. Wij doen onze naam Promotie geen eer meer aan. Wellicht moeten we het op de volgende vergadering maar eens hebben over een nieuwe naam, in plaats van gesteggel over minder speelminuten ingeluid door het illustere drietal MN, HB, HO. Sinds deze heren zijn overgestapt naar het zaterdagsschaak, merken ze dat ze gauw uitgeput zijn. Dit terwijl ze al jaren weten dat ze niet op hun hoogtepunt met schaken zijn gestopt. Of met andere woorden: de laatste druppels zijn al lang uit oudemans knuppels.

De naam Promotie blijkt gedateerd, een holle frase. Vorige week hadden we de Rijswijkse club Novelty Destroyers op bezoek. De naam alleen al boezemt vrees in; en dat bleek.

Met knikkende knieën begon ons vierde team aan de wedstrijd. Degenen die niet laf tot een snelle remise hadden besloten, werden vervolgens door de Destroyers in de pan gehakt. En dat, zoals achteraf blijkt, de Destroyers pennenlikkers zijn op het internationale octrooibureau in Rijswijk. Onze oh zo noodzakelijke algemeen adjunct had ons hierover kunnen informeren en had met een aanvalsplan kunnen komen.

Het vierde team dat vorige week op hun donder kreeg, behoort qua leeftijdsopbouw zeker niet meer tot de jongste. Er wordt nog al eens wat vergeten. Zo halen ze de openingen door elkaar en thuis steunen ze steeds meer op hun vrouw. Zo hoorde ik van een teamlid dat zijn vrouw hem elke dinsdagavond vraagt of hij zijn handschoenen bij zich heeft. Jaha, is dan het standaard antwoord, natuurlijk vergeet ik ze niet. Totdat ik vorige week zag dat zijn handschoenen met een touwtje aan zijn jas vastzaten.

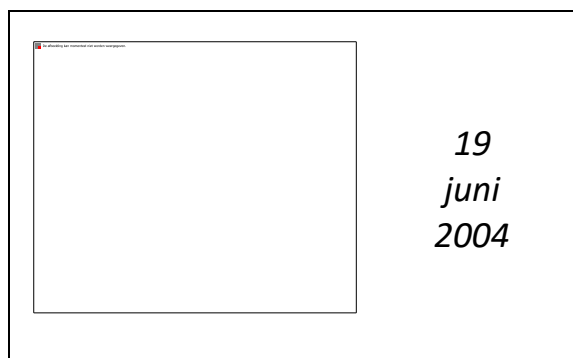
Gelukkig heeft het bestuur er voor gezorgd dat de bar na 11 uur open kan blijven. Ik zeg het niet graag, maar hulde. Want na elfen krijg je de nodige ontboezemingen te horen. Zegt een lid: “Ik zat achter het bord en dacht, iedere zet kan de laatste zijn”. Dan gaat, als materiaalman, een schrik door je heen: wij hebben geen AED hangen, geen Automatische Externe Defibrillator. Bedoeld om een eventueel verstoord hartritme met een elektrische schok te herstellen. Maar eigenlijk moet zijn tegenstander een elektrische opdonder krijgen. Die draagt immers de meeste schuld. Die zat de hele avond op sadistische wijze te zuigen en peuteren door steeds maar één pionnetje te pikken. Dan zeg ik: stop daar mee. Slecht voor het hartritme van uw tegenstander. Wees dan een vent. Pak in een keer stuk.

In plaats van te bezuinigen had het bestuur een AED moeten aanschaffen. Kost ons bijna niets; laat dat maar aan de penningmeester over. Je schrijft hem af, en klaar is Kees. Voor de bediening van de AED sturen we onze algemeen adjunct op cursus.

Sinds kort moet elk bedrijf en vereniging de AVG-wet naleven. Ons bestuur heeft de implicaties van deze nieuwe privacywet ter harte genomen. Er staan geen adresgegevens en telefoonnummers in publicaties van de vereniging. Dat is mooi zou je zeggen. Maar wat te denken van de publicatie van de volledige notatie van partijen van leden? Het zal de glorieuze winnaar een zorg zijn. Maar er is zeker zorg van de verliezende partij, des te meer als sprake is van een flagrante blunder. En dit wordt allemaal zo maar op het internet geslingerd. Zonder toestemming vooraf van de verliezer. Dit is eenzijdig, intimiderend, ongewenst, opgedrongen. Deze vorm van publiceren verschilt nog al wat van het naspelen van de partij na de wedstrijd. De winnaar kan dan even een arm op de schouder van zijn tegenstander leggen. Een snik kan dan onderdrukt worden. Of die fysieke aandacht gewenst of ongewenst is, kan ter beoordeling aan de algemeen adjunct worden voorgelegd.

□

oude doos	Geluidsoverlast	Max Toxopeus
----------------------	------------------------	-------------------------

Terwijl ik dit stukje schrijf is het hoogzomer. Het is goed toeven in de tuin en aan de waterkant. De bloemen geuren, de bijen zoemen en de geluiden dragen ver. Dit laatste is echter in deze verwilderde tijden van discodreun en rap-herrie zelden aangenaam, maar we hebben geleerd er mee te leven. Moeilijker is het te wennen aan het feit dat we ook in ons schaakhonk in de Olympus met overlast van ondefinieerbare maar buitengewoon storende hanteer ik een eufemisme. geluiden te maken hebben.

Als ik schrijf 'geluiden' hanteer ik een eufemisme. Soms schijnt het alsof een neerstortende meteoriet dwars door het dak en het plafond onze met geniale zetten opgebouwde winnende stelling uit elkaar zal slaan, soms ook vragen wij ons verschrikt af of fundamentalistische moslimbroeders met een bomaanslag ons hun rechte shariaanse pad op willen dwingen, en ook schijnt zo nu en dan een goed-vaderlandse volksdansgroep met een klompendans ons denkritme te willen ontregelen. Verbaasde, maar vaak ook verwijtende blikken van spelers van bezoekende verenigingen, die denken dat er kwade trouw in het spel is en dat we een vendel Helle-Demonen ingehuurd hebben om te trachten de concentratie te verstoren teneinde op slinkse wijze de punten in de wacht te slepen, zijn langzamerhand gebruikelijk. De beheerder van de Olympus is ongetwijfeld van goeden wille maar ook hij is gebonden aan contractuele verplichtingen ten aanzien van verenigingen die het maken van herrie in hun vaandel hebben geschreven. Eén en ander heeft het bestuur gedwongen mogelijkheden te overwegen onze thuisbasis te verleggen. Terecht, naar mijn mening.

Als ook uw stukjesschrijver weer eens verschrikt achter zijn bord omhoog schiet als vlak boven zijn hoofd een gewichtheffer zichzelf overschat en een voor hem veel te zwaar gewicht poogt te heffen, komt er, na het geestelijk evenwicht hervonden te hebben, een herinnering boven. De herinnering heeft betrekking op een gebeurtenis tijdens de dagen van Olim toen Euwe president was van een gezaghebbende Fide, toen ook grootmeesterlijke broodschakers, ondanks de revolutionaire gedragingen van wereldkampioen Fischer in 1972 te Reykjavik, nog probeerden heer (jasje, dasje) te zijn, toen er een goed georganiseerde aanloop naar de uitdaging van een universeel erkende wereldkampioen bestond en toen ondergetekende nog wel eens in de KNSB-competitie mocht uitkomen voor het tweede van de toentertijd roemruchte Rotterdamse sv Spangen. Ik bedenk dan dat als wij, recreërende amateurs, ons al het bloed onder de nagels zitten weg te likken van ergernis bij die externe pestherrie, wat er dan wel niet heengegaan moet zijn door de voor hun inkomsten knokkende beroepsschakers tijdens de hierna volgende gebeurtenissen.

Het is 1977, mijn laatste jaar in Rotterdam voor verhuizing naar Zoetermeer, het (toen nog) nieuwe, frisse polderdorp in het Groene Hart. Met vele Rotterdamse schaakmaten keken we uit naar hét schaakevenement van dat jaar, de kandidatentweekamp tussen de Hongaarse grootmeester Lajos Portisch en de Deense grootmeester Bent Larsen. Na veel vijfen en zessen en dank zij de bemoeienis van Euwe en de sponsoring van de verzekeringsmaatschappij Amev, waar clubgenoot Bollerman zitting had in de Raad van Bestuur, was Rotterdam de eer te beurt gevallen de tweekamp te mogen organiseren. Zelf was ik ook marginaal bij de organisatie betrokken om wat loopjongenswerk te verrichten.

De tweekamp zou grotendeels plaats vinden in de dakfoyer van De Doelen, het nieuwe Rotterdamse

congres- en cultuurcentrum. Euwe had de dakfoyer van het gebouw geïnspecteerd tijdens een repetitie van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en had geoordeeld dat de ruimte voldoende geluiddicht was.

Eind februari, op een zaterdagmiddag, ving de tweekamp aan. Op hetzelfde tijdstip waren echter ook bussen vol soldaten van het Leger des Heils bij De Doelen aangekomen maar die hadden niet de bedoeling de schaaktweekamp bij te wonen. Meteen na de opening van de eerste partij, na een zet of tien, begon in het gebouw een grootscheepse muziekuitvoering van het heilsleger. Honderdkoppige jubelende koren, schetterende hoornblazers, cymbalisten en triangelisten barstten los om kond te doen van de Blijde Boodschap en dat was andere koek dan een repetitie van het RPhO.

Na twaalf zetten werd de klok stilgezet. Gespannen overleg volgde en tenslotte werd de gehele entourage verhuisd naar een kantoor van een verzekeringsmaatschappij. Degene die het meest gelaten en schijnbaar rustig de situatie over zich heen had laten komen, Larsen, bleek toch zo aangeslagen dat hij zich in die eerste partij kansloos liet wegspeelen.

Een incident, dacht men toen nog, maar tijdens de tweede partij werd de serene stilte wederom verstoord door een spontaan in gezang uitbarstende bejaardenbijeenkomst en ook die lieten zich niet zo maar het zwijgen opleggen tijdens hun jaarlijkse toogdag. Van de directie van De Doelen werden daarop maatregelen geëist om de kans op ook maar de geringste geluidsoverlast verder uit te sluiten. De geschrokken en goedwillende directie maakte daarop van het gebouw een soort geluidsarme vesting. De derde partij werd dan ook inderdaad in een werkelijk stervende stilte gespeeld. Men kon de klokken horen tikken. Op de schoteltjes van de koffiekopjes waren papiertjes gelegd om mogelijk gerinkel van het drinkgerei uit te sluiten, de lift mocht nauwelijks meer worden gebruikt en een groot gedeelte van de toiletten in het gebouw was afgesloten omdat de doorspoeling in de foyer hoorbaar was. Zelfs gaat het apocriefe verhaal dat de directie had voorgesteld op de spijskaarten allerlei peulvruchtvarianten te schrappen teneinde geluidshinder veroorzaakt door overmatige gasvorming bij spelers, arbitrage en leiding te voorkomen.

En toen, tijdens deze onwerkelijke stilte barstte plotseling, halverwege de derde partij, het grote orgel van De Doelen los met zware en doordringende Bachklanken....! De vaste organist had zelf een sleutel van de hermetisch afgesloten grote zaal van het gebouw en dat wist de directie niet. De man was een beetje wereldvreemd, las geen kranten, was geen schaker en had geen flauwe notie van het aan de gang zijnde schaakevenement. Er ging een half uur overheen voordat de organist er van overtuigd kon worden dat zijn oefenschema aangepast diende te worden. Nog haalden de beide opponenten glimlachend de schouders op en nog gingen ze onverstoord door met de strijd achter het bord.

De geplaagde directie van de Doelen kon het strakke, geluidsarme regime natuurlijk niet al te lang volhouden. Er waren meer reserveringen en verplichtingen en daarom moest er bij volgende partijen en spelhervattingen nu en dan uitgeweken worden naar andere ruimten in het gebouw. De vijfde partij zou echter wel weer gespeeld worden in de dakfoyer maar op het laatste moment zag de directie daar weer problemen oprijzen en besloot eigenmachtig de spelers naar de kleine zaal te verwijzen. Dit was het breekpunt. De spelers die zich tot dan zo begripvol en laconiek hadden opgesteld begonnen te steigeren. Zo wilde Larsen anders ingestelde verlichting, en Portisch juist niet of net andersom. Daarop werd de vijfde partij uitgesteld. Het publiek keerde teleurgesteld huiswaarts, de organisatoren waren boos op de directie van De Doelen en de spelers waren kwaad op de organisatoren. Met name Euwe kreeg van Larsen verwijtende opmerkingen aan te horen.

Nadat de directie beloofd had werkelijk alles te zullen ondernemen om de rest van de tweekamp vlekkeloos te doen verlopen werd een nieuw speelschema opgesteld en werd de tweekamp hervat en waarachtig, het ging daarna goed, tot een incidentje tijdens de laatste partij, maar daar was de directie

van De Doelen niet debet aan. De tweekamp die begonnen was met muzikale begeleiding van het Leger des Heils had ook een muzikaal slot. Voor de laatste partij (en dat was te voren ook zo afgesproken) was De Doelen niet beschikbaar en moest er worden uitgeweken naar een schoolgebouw in het centrum van Rotterdam. Op zich ook een uitstekende locatie maar het was zaterdagmiddag en de zaterdagen zijn de dagen dat straatorgels het winkelend publiek plachten te plezieren.

De feestelijke klanken dartelden frivol en vrolijk de speelruimte binnen. Bijkans overspannen rende de toernooirecteur naar buiten, drukte de manser een tientje in de handen en slaagde er in de orgelbaas er van te overtuigen dat honderd meter verderop een veel gunstiger locatie was om de mensen hun beurzen te laten trekken.

Larsen bleek door alle commotie toch zodanig uit zijn doen geraakt dat hij na de zesde partij er weinig meer van bakte en de match verloor met 6?- 3?. Zijn gram over de onregelmatigheden haalde hij in de Kopenhaagse krant 'Extrabladet' waarvan hij vaste medewerker was. Hoewel hij meteen na de tweekamp verplichtingen elders had (een toernooi in Geneve) bleef hij toch tot na de huldiging van Portisch en toonde zich ook in dat opzicht een heer en een goed verliezer. In de tussentijd heb ook ik een vloggertje met hem mogen spelen. Tien minuten voor mij, vijf voor hem. Ik heb mijn tijd niet opgebruikt. Als ik me goed herinner stond ik al na drie minuten mat. Tussen Euwe, die de dakfoyer van De Doelen goedgekeurd had, en Larsen is het echter nooit meer helemaal goed gekomen.

□

<i>varia</i>	Nederlands kampioen in de politiek	<i>Henk Alberts</i>
--------------	---	--------------------------------

Op 20 oktober 2017 liet toernooirecteur Loek van Wely het internationale schaaktoernooi in Hoogeveen openen door Thierry Baudet, partijleider van Forum voor Democratie (FvD). Baudet zelf schopte het ooit tot jeugdkampioen van Haarlem.

Vorig jaar stond Loek van Wely op 28e plek op de kandidatenlijst van Forum voor Democratie (FvD) voor de Tweede Kamer. Hij kondigde bij die gelegenheid aan best bereid te zijn lijstduwer (want tot op zekere

hoogte bekend) te willen zijn, maar nog geen tijd te hebben voor politiek handwerk. Maar bij de Statenverkiezingen van dit jaar stond van Wely 7e op de lijst in Noord-Brabant en 9e op de lijst van de Eerste Kamer. FvD won 13 zetels voor de Eerste Kamer en 9 zetels voor de Provinciale Staten van Noord-Brabant. "Nu moet ik wel," verklaarde De achtvoudig Nederlands kampioen schaken desgevraagd op de verkiezingsavond. Hij wordt senator én Statenlid in Brabant. "Dat gaat ten koste van het schaken," voorziet Van Wely. "Mijn elorating is nu al historisch laag."

"Geboren en getogen Brabander en trotse vader van een zoon van twee en in blijde verwachting van een dochter", zo staat op de landelijke website van FvD over Van Wely. "Tijd voor een frisse wind door het vastgeroeste bestel", aldus Loek Van Wely.

□

theorie	(On)vrijwillig pionneindspel & de verre oppositie	Rachid Schrik
----------------	--	----------------------

De afgelopen tijd heb ik verrassend veel pionneindspelen gespeeld of voorbij zien komen op de clubavond. Het leek me wel leuk om wat fragmenten te laten zien. Op de eerste na zijn ze allemaal van dit seizoen!

Als luchtige inleiding: een voorbeeld van hoe je soms *onvrijwillig* in een pionneindspel belandt.

Een paar jaar geleden had ik het in mijn eerste potje tegen Bernard zwaar te verduren, maar bereikte uiteindelijk een houdbaar toreneindspel. De laatste zet van zwart was het sluwe **39. ... Ta4** en die dreigt een kleinigheid! **40. h3?** Nee, witte toren, had nou maar met Th8 en daarna naar links de vrijheid gezocht! **40. ... Th4!** Het was een houdbaar TORENEINDspel! Pionneindspel was nu niet te vermijden en ik gaf het direct op...

Een paar weken geleden met zwart tegen Rens had ik een flashback naar dit moment. Ditmaal zat ik aan de goede kant van het bord! Zwart heeft wat ruimtevoordeel en een actievere koning.

Zwart heeft prima winstkansen, maar toreneindspelen verzanden soms (vaak?) toch nog in remise. Wit wilde zijn pion dekken (begrijpelijk) met 39. Tc3 maar die zet liet zwart met Tc5 de torens ruilen, waarna het pionneindspel makkelijk won: **40. Txc5 Kxc5, 41. Ke2 g5, 42. Kd2 Kd4** en oppositie en opgegeven.

Toevallig werd *tijdens* mijn partij tegen Rens het absolute topduel Werksma – De Waal gespeeld, en ook die partij werd in een pionneindspel beslist!

Met **1. Dd7+ De7, 2. Dxe7+ Kxe7, 3. Lc5 Ke6, 4. Lxd6 Kxd6** wikkeld wit af naar een verrassend kansrijk pionneindspel. Ondanks de actief uitziende zwarte koning won wit soepeltjes: **5. Kg3 Ke5, 6. Kg4**. De witte koning verovert altijd veld f5 en dat is voldoende voor de winst, legde Arie uit. **6. ... Ke4, 7. f4 b5, 8. b4 Ke3, 9. Kf5 Kf3, 10. Kg6**. Wit haalt eerder dame en wint. Met dank aan Arie voor zettenreeks en commentaar (op mijn verzoek mailde hij het me).

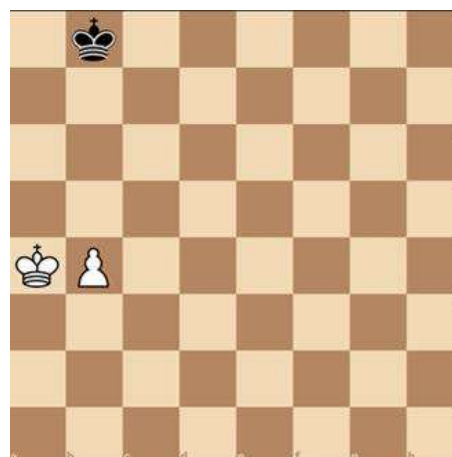

For the record: dit is de enige verliespartij die ik van Ton dit seizoen heb gezien, verder heeft hij volgens mij alles overtuigend gewonnen (o.a. twee keer op rij van mijzelf!).

Nog een heel leuk fragment is ook de volgende. Toen ik tijdens een andere interne zelf zat te zweten tegen Ben Ahlers viel mijn oog op het eindspel van mijn burens van die avond, Van Nies en De Roo. Jeroen was erg dicht bij remise!

← Wit sloeg met **58. Txa4** de pion en zwart ruilde met **58. ... Txa4+** vrijwillig en vol overtuiging af naar een pionneneindspel. Na **59. Kxa4** moet hij echter wel een bijzondere zet spelen. →

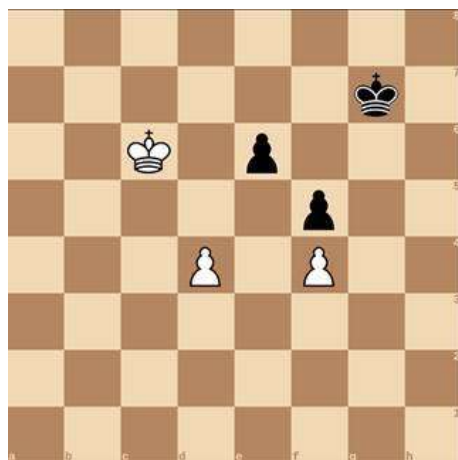

59. ... Kb7? Dit verliest snel, want wit bereikt nu de sleutelvelden en promoveert. Na **60. Kb5 Ka7**, **61. Kc6 Kb8**, **62. Kb6 Ka8**, **63. Kc7 Ka7**, **64. b5 Ka8** (nog een goede patval!), **65. Kb6 Kb8**, **66. Ka6** (nu wel de juiste kant!) **Ka8**, **67. b6 Kb8**, **68. b7** liep de pion door. Juiste zet was **59. ... Ka8!**, met de verre oppositie! Op **60. Ka5** volgt dan **Ka7** en op **60. Kb5** natuurlijk **Kb7**, met gewone oppositie.

Mijn hele schaak carrière hoop ik al een keer de verre oppositie te kunnen geven, maar nu zag ik er in ieder geval eentje van dichtbij in de praktijk.

Met wederom dank aan Arie voor de volgende tip: de (vrijwillige :-)) afwikkeling van toreneindspel naar pionneneindspel in de partij Gligoric – Fischer, 1959!

Ik wilde eigenlijk alleen maar clubgenoten in dit stukje, maar kon deze niet laten! Zwart aan zet wikkeld net als Jeroen af: **55.... Tc8**, **56. Txc8 Kxc8**, **57. Kc4** en nu verscheen na **57. ... Kb8!** de verre oppositie op het bord! Meteen remise gegeven. Zelfde idee als hierboven, **58. Kc5 Kc7** of **58. Kb5 Kb7 =**.

Zowaar, twee dagen na Van Nies – De Roo kreeg ik de kans, online 3-2 blitz potje op chess.com weliswaar, maar toch!

We hadden hier allebei rond de 20 seconden (met 2 seconden increment) en ik voelde aan dat ik na d5 uiteindelijk een pion zou winnen. Dat gebeurde dus ook (na wat zetherhalingen om tijd te winnen) na **51. Kd6 Kf6**, **52. Kd7 Kf7**, **53. Kd6 Kf6**, **54. Kd7 Kf7**, **55. Kd6 Kf6**, **56. d5 exd5**, **57. Kxd5 Kf7** (diagonale oppositie!), **58. Ke5 Ke7**, maar **59. Kxf5** werd droog beantwoord met **59. ... Kf7** en oppositie en remise!

Analyse na afloop (van de ingebouwde chess.com-analysefunctionaliteit moet ik bekennen) liet zien dat vanuit de diagramstelling kon winnen met een offensieve verre oppositie: Kc7! Kijk zelf maar even (anders krijg ik het stukje niet op tijd af...)! Hopelijk krijg ik ooit nog een keer de kans op een verre oppositie.

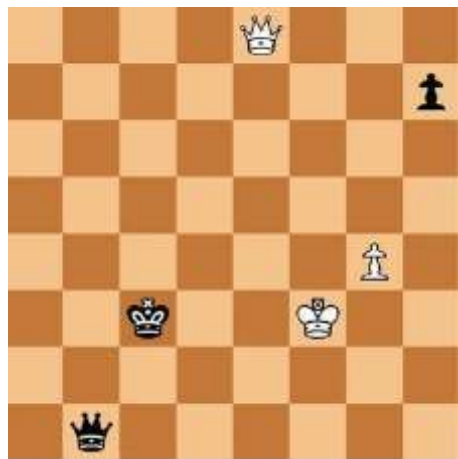
Bovenstaande moest ik dus nog uitwerken, en de deadline voor de Promoot kwam snel dichterbij. Afgelopen dinsdag op de club beloofde ik Rob deze week e.e.a. af te ronden. Mijn tegenstander van die avond, Henk Noordhoek, was zo vriendelijk om TWEE keer in dezelfde partij af te wikkelen naar een pionneneindspel. Waardoor ik nog een leuk toetje heb!

In onze onderlinge partijen heeft de zwartspeler meestal een zware avond. Ook hier ben ik er naar aan toe (los van het feit dat ik zoals wel vaker alleen nog de increment heb). Niet alleen vanwege de pluspion, de witte koning staat ook nog eens oneindig veel veiliger. Enige semi-troef van zwart is hooguit b5-b4 ooit. Tot mijn opluchting bood Henk met De3 dameruil aan en vanwege mijn actieve koning (en de witte dubbelpion) aarzelde ik niet en wikkelde ik *vrijwillig* af naar het pionneneindspel! Het werd een spannende wedren waarbij ik met meer geluk dan wijsheid nipt overeind bleef:

44. De3 Dxe3, 45. fxe3 Kf6, 46. e4 Ke5, 47. exf5 exf5, 48. Kf2 Kd4, 49. g4 fxg4, 50. hxg4 b4 (!), 51. Kf3 Kc3, 52. e4 Kxb3, 53. e5 Kc3, 54. e6 b3, 55. e7 b2, 56. e8D b1D.

Ik had geen tijd om alles te rekenen, maar wist gelijktijdig te promoveren en tegelijkertijd ook nog eens h7 te dekken, meevaller!

Nu was het de beurt aan Henk om *vrijwillig* nog een keer af te wikkelen naar een pionneneindspel **met 57. De3+ Kc4, 58. De4+ Dxe4+, 59. Kxe4 Kc5**. Dit eindspel kan zwart houden, zo lang hij maar dicht bij de witte koning blijft en een aanval op de h-pion kan beantwoorden met een aanval op de g-pion! Henk probeerde het nog even met **60. Ke5 Kc4, 61. g5 Kd3, 62. Kf6 Ke4** en na **63. g6** ging het bord leeg en gaven we remise.

Het hele stukje is wat lichtgewicht gebleven, maar ik had er wel lol in! In een volgend clubblad zal ik proberen de theorie van de sleutelvelden, oppositie & verre oppositie eens samen te vatten. (Eerst nog even zelf onder de knie krijgen ;-)

□

En dit waren weer 40 pagina's, met daarop 18.253 woorden!

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 1)

[A] 1. Pg6 hxc6 pat	[B] 1. Tf5 Kxf5 2. g4+ Kxg4 3. Kg2 1-0	[C] 1. ... Tf1+ 2. Txf1 Dxc4+ 0-1 (3. Pe2 dxc2+, 4. Kc2 exf1D, 5. Txf1 Te2)
--	---	---

Wit / zwart speelt en wint (resp. maakt remise) (blz. 25)

stelling 1 1. ... Dg8 (1. ... Dc8?, 2. c5 Dxc5, 3. Db8+ 1-0) 2. Db5 Dxc4 3. Dxc4 pat	stelling 2 1. ... Td1+ 2. Kh2 Dg1+ 3. Kg3 Td3+ 4. Dxd3 (4. Kg4 Td4 0-1) 4. ... De3+ 5. Dxe3 pat
stelling 3 1. ... Lxg2+ 0-1 (2. Txc2 Dxe1+, 3. Tg1 Txc2# mat) (2. Dxc2 Txc2+, 3. Dxc2 Dxc2# mat ; 3. Kxc2 Dh4# mat)	stelling 4 1. Td8 Dxd8 2. Pg6+ hxc6 3. Dh4# mat
stelling 5 1. Dh7+ Kxc7 (1. ... Kf7, 2. Dxc7+) 2. hxc7+ Kg8 3. gxc8D+ Kf7 4. Tg7+ Ke6 5. Dh3+ f5 6. Dh6# mat	stelling 6 1. Dxc6+ gxc6 2. Pf6+ Kg7 3. Tg8# mat
stelling 7 1. Td2 1-0 (1. ... Txc1+, 2. Pxc1 met torenwinst) (1. ... Txd2, 2. Pxd2 met torenwinst) (1. ... Dh5, 2. Txd5 [2. Txc4? Dd1+ 0-1] 2. ... Lh2+, 3. Kxc2 Dxd5)	stelling 8 1. ... Dxc2+ 2. Kxc2 Txc4+ 3. Kg3 (3. Kg1 Th1#) 3. ... Th3+ 4. Kf4 Tf3+ 5. Ke5 Tg6, en 6. Te6# mat

In plaats van 34. Dg5 (blz. 2)

In plaats van 34. Dg5 had wit moeten spelen 34. De5! Daarmee dreigt mat op g7, terwijl BEIDE zwarte (ongedekte) torens in staan; en op 34. ... Txe5 volgt 35. Tb8+ met snel mat.
--

Agenda t/m zomer 2019

april 2019

di	2 april	[26] periode 3 - ronde 3	
wo	3 april		<i>centraal</i> Promotie H2 - Scheve Toren 2 <i>centraal</i> DSC 4 - Promotie H3
di	9 april	[27] periode 3 - ronde 4	
wo	10 april		<i>centraal</i> Promotie H4 - Haeghe Ooievaar 2
za	13 april		HWP Haarlem 2 - Promotie K1 Giessen en Linge 1 - Promotie K2
di	16 april	[28] periode 3 - ronde 5 + zeskamp (ronde 4)	
di	23 april	[29] periode 3 - ronde 6	
di	30 april	[30] periode 3 - ronde 7	

mei 2019

di	7 mei	[31] periode 3 - ronde 8	
za	11 mei		Promotie K1 - Almere 2 Promotie K2 - DD 3
di	14 mei	[32] periode 3 - ronde 9 + zeskamp (ronde 5)	
di	21 mei	[33] periode 3 - ronde 10	
di	28 mei	[34] periode 3 - ronde 11	

juni 2019

di	4 juni	[35] periode 3 - ronde 12	
di	11 juni	rapid- driedaagse	ronde 1 + 2 + 3
di	18 juni		ronde 4 + 5 + 6
di	25 juni		ronde 7 + 8 + 9

juli / augustus 2019

di	2 juli	zomer- competitie	ronde 1 + 2	
di	9 juli		ronde 3 + 4	
di	16 juli		ronde 5 + 6	
di	23 juli		ronde 7 + 8	
di	30 juli		ronde 9 + 10	

augustus 2019

di	6 aug	zomer- competitie	ronde 11 + 12	
di	13 aug		ronde 13 + 14	
di	20 aug		ronde 15 + 16	
di	27 aug		ronde 17 + 18	

september 2019

di	3 sept	opening seizoen 2019-2020		
----	--------	---------------------------	--	--